

Herrgårdsnytt 2020

© Göran Ulväng.

Herrgårdsnytt är ett nyhetsbrev som har skickats ut sedan september 2012 och innehåller information om konferenser, nya forskningsprojekt, böcker, artiklar, utställningar eller annat som bidrar till kunskapsuppbyggnaden om slott och herrgårdar.

Herrgårdsnytt nummer 80, 20201217

Hej alla herrgårdsintresserade!

Ni som får detta utskick är antingen sådana som visat intresse för att få information om vad som händer på herrgårdsforskningsfronten eller är sådana som jag anser bör bli informerade. Information skickas ut vid ungefär 10 tillfällen per år.

Herrgårdsnytt har sänts ut sedan september 2012 och når för närvarande 950 forskare, arkivarier, museitjänstemän, institutioner och gårdsägare. Sprid gärna kunskapen om listans existens. Hör av er om ni inte vill nås av denna information, så stryker jag er från e-postlistan.

Hör gärna av er om ni vill nå ut med information som rör konferenser, nya forskningsprojekt, böcker, artiklar, utställningar eller annat som bidrar till kunskapsuppbyggnaden om slott och herrgårdar.

Den information som sänts ut hittills finns samlad i PDF-filer på hemsidan **Svenska herrgårdar**, www.svenskaherrgardar.se under fliken "Herrgårdsnytt".

1.KONFERENSER

CFP, Rural History 2021, 23–26 augusti, Uppsala, Sverige.
<https://www.ruralhistory2021.se/>

INSTÄLLT, flyttad till 2021: The 6th ENCOUNTER Conference: "Country House Museums. Historical perspectives, current developments and future visions", 17–19 september 2020, Julita gård, Sverige.

<https://encounter.network/news/6th-encounter-conference-sweden-2020/>

INSTÄLLT, flyttad till 2021: CFP, Nordiskt slotts- och herrgårdssymposium, "Herrgårdar och ekonomi", i Finland 22–22 augusti 2020, Åbo och Västra Nyland

<http://herregaardsforskning.dk/netvaerk/nordisk-slots-og-herregaardssymposium/nordisk-slots-og-herregaardssymposium-i-finland-2020/>

2.LITTERATUR

Böcker

Capability Brown. Royal Gardener. The business of Place-Making in Northern Europe, red. Jonathan Finch och Jan Woudstra, White Rose University Press 2020.

Herregårdshistorie No. 16, Forbrug og luksus på herregårdene. Gammel Estrup Danmarks Herregårdsmuseums og Dansk Center for Herregårdsforskning tidsskrift og årsskrift, se länk: <https://gammelestrup.dk/herregaardshistorie/>

Lindholmens betjäntflygel. "Nu Som Då För Alltid", av Per Lindström, Bild & Media AB, 2020.

Det villråddiga samhället. Kungliga Vetenskapsakademiens politiska och ekonomiska ideologi, 1739–1792, av Mathias Persson, Nordic Academic Press, 2020

Archaeobotanical studies of past plant cultivation in northern Europe (eds. Vanhanen & Lagerås) 2020

Artiklar

Grön oasis för storpolitik. I snart sju decennier har en sörmländsk herrgård varit en av de mest centrala platserna i den svenska politiska historien, av Johan Wickström, *Kulturvärden* 2020.

Resilient Land Use in the Medieval and Early-modern Village - Crop and animal husbandry in Fjellie, southern Sweden, AD 1000–1800, av Per Lagerås och Ola Magnell, 2020. <https://tidsskrift.dk/dja/article/view/118779>

Tidskrifter

Övrigt

3.NYA FORSKNINGSPROJEKT

4.UTSTÄLLNINGAR

5.ÖVRIGT

Lambohovs restaurering på film från Östergötlands museum:

Se filmen om den restaurering som gjorts av Lambohov i Östergötland.

<https://www.youtube.com/watch?v=KQuq2d3YVNM>

Brandförsäkringsverkets stiftelse för bebyggelsehistorisk forskning

stöder bebyggelsehistorisk forskning generellt, för mer information, se

www.brandverket.se .

Europeiskt nätverk för herrgårdsforskning

På initiativ av Dansk Center för herregårdsforskning bildades vid en konferens på Gammel Estrup den 6-7 oktober 2015 ett Europeiskt nätverk för herrgårdsforskning - European Network for Country House and Estate Research (ENCOUNTER).

Nätverket verkar för att främja forskningen om herrgårdar och har i nuläget 160 medlemmar. Sedan starten har fem konferenser och tre workshops ordnats och under år 2019 publicerades nätverkets första vetenskapliga volym. Mer information, på: <http://encounter.network/>

Nästa konferens kommer att äga rum på Julita gård 8-11 september 2021.

6. HEMSIDAN SVENSKA HERRGÅRDAR med Databasen Sveriges Herrgårdar

är fortfarande under modernisering tack vare ett generöst anslag från Kjell och Märta Beijers stiftelse, <http://www.beijerstiftelsen.se/> .

Efter ett långt och hårt arbete av mina medarbetare Krister Sandh och Gustav Boström är nu kartsökningsfunktionen på plats.

Omkring 5 300 herrgårdar, bruk och ståndsgårdar av databasens 10 000 gårdar har försetts med så kallade TORA-koordinater (<https://riksarkivet.se/tora>) vilket innebär att man vid en sökning på en gård får upp den geografiska positionen samt ägarelängden, men även information från andra databaser som är anslutna till TORA, till exempel äldre lantmäterikartor från Lantmäteriverkets arkiv och de Sueciabilder som finns på Kungliga Biblioteket.

Sökningar via kartan kan göras från din dator eller via din mobiltelefon, när du är på resande fot och behöver veta mer om den gård du just passerat.

Sökningar kan göras på två sätt:

1) via hemsidans sökformulär på:

<https://www.svenskaherrgardar.se/herrgardsdatabasen/sok-i-herrgardsdatabasen> , eller

2) via kartan direkt, på <https://www.svenskaherrgardar.se/sok-karta-menu> .

Om du söker via sökformuläret kan du kombinera omkring 20 olika fält. Vill du veta var Magnus Gabriel de la Gardies herrgårdar låg? Skriv då in *Magnus Gabriel* i fältet "Namn" och *De la Gardie* i fältet "Efternamn". Vill du veta vilka gårdar som innehades av grevar i Uppland? Skriv då *Greve* i fältet "Titel familj" och välj "Uppland" i landskapslistan. Vill du veta var vilka herrgårdar som var fideikommiss? Skriv då in *Fideikommiss* i fältet "Typ av transaktion". Eller vill du veta var alla bruk i Sverige låg? Lägg då in *Bruk* i fältet "Jordnatur".

Vid samtliga sökningar kommer en lista med alla gårdar och en karta över var alla gårdarna ligger ("visa på karta"). Tryck på gårdsnamnet och du får information om respektive gårds ägarlängd och storlek, Sueciabilder och lantmäterikartor.

Det är min förhoppning att även andra arkiv, museer och institutioner med herrgårdsmaterial (fotografier, uppmätningar, kartor, arkivalier) på sikt kan ansluta sig till TORA, så att man vid sökningar får tillgång till fler källor till respektive gårds och släkts historia.

Det återstår också att förse övriga ca 5 000 herr- och ståndsgårdar i Databasen Sveriges Herrgårdar med TORA-koordinater.

Databasen innehåller i nuläget omkring 1 700 000 uppgifter om omkring 3700 herrgårdar och 7000 ståndsgårdar i Sverige från alla landskap i Sverige, samt om 160 000 personer, de flesta adliga.

Men, självfallet innehåller Databasen Sveriges Herrgårdar fortfarande många luckor, oklarheter och rena felaktigheter. Tack alla ni släkt- och hembygdsforskare, släktföreningar och gårdsägare som hittills bidragit med kompletteringar och rättelser. Fortsätt gärna med det – ju mer komplett databasen blir, desto mer användbar blir den. Sprid också gärna kunskapen om hemsidan och databasen.

Sökningar kan göras i databasen på hemsidan men numera även på smartphone.

Nyheter 2020

Maj: Genomgången av Elgenstiernas ättartavlor färdig efter 3,5 års arbete, där samtliga personer som ägt, brukat eller innehaft herrgårdar, ståndsgårdar och bruk lagts in i databasen.

Augusti: Uppgifter om drygt 4000 herrgårdars, bruks, ståndsgårdars och civila boställens storlek i mantal och taxeringsvärde år 1882 inlagda i databasen, efter Rosenbergs geografiska lexikon som trycktes åren 1882-1883.

Augusti: Samtliga medlemmar i släkterna Geijer, von Geijer och af Geijerstam som innehaft bruk och gårdar inlagda, efter uppgifterna i Lennart Geijers bok "Slakten Geijer" från 1953.

Augusti: Korrigeringar av ägarförhållandena på de gårdar som ägts av ätten von Feilitzen, efter uppgifter från Fredrik von Feilitzen, Stockholm.

September: Uppgifter från Jan Eric Almquists "Herrgårdarna i Sverige under reformationstiden" från 1960.

Herrgårdsnytt nummer 79, 20201112

Hej alla herrgårdsintresserade!

Ni som får detta utskick är antingen sådana som visat intresse för att få information om vad som händer på herrgårdsforskningsfronten eller är sådana som jag anser bör bli informerade. Information skickas ut vid ungefär 10 tillfällen per år.

Herrgårdsnytt har sänts ut sedan september 2012 och når för närvarande 950 forskare, arkivarier, museitjänstemän, institutioner och gårdsägare. Sprid gärna kunskapen om listans existens. Hör av er om ni inte vill nås av denna information, så stryker jag er från e-postlistan.

Hör gärna av er om ni vill nå ut med information som rör konferenser, nya forskningsprojekt, böcker, artiklar, utställningar eller annat som bidrar till kunskapsupbyggnaden om slott och herrgårdar.

Den information som sänts ut hittills finns samlad i PDF-filer på hemsidan **Svenska herrgårdar**, www.svenskaherrgardar.se under fliken "Herrgårdsnytt".

HEMSIDAN SVENSKA HERRGÅRDAR med Databasen Sveriges Herrgårdar – nu med Kartsökningsfunktion!

Hemsidan www.svenskaherrgardar.se, med *Databasen Sveriges herrgårdar*, är fortfarande under modernisering tack vare ett generöst anslag från Kjell och Märta Beijers stiftelse, <http://www.beijerstiftelsen.se/> .

Efter ett långt och hårt arbete av mina medarbetare Krister Sandh och Gustav Boström är nu kartsökningsfunktionen på plats på hemsidan www.svenskaherrgardar.se .

Omkring 4000 herrgårdar, bruk och ståndsgårdar av databasens 10 000 gårdar har försetts med så kallade TORA-koordinater (<https://riksarkivet.se/tora>) vilket innebär att man vid en sökning på en gård får upp den geografiska positionen samt ägarelängden, men även information från andra databaser som är anslutna till TORA, till exempel äldre lantmäterikartor från Lantmäteriverkets arkiv och de Sueciabilder som finns på Kungliga Biblioteket.

Sökningar via kartan kan göras från din dator eller via din mobiltelefon, när du är på resande fot och behöver veta mer om den gård du just passerat.

Sökningar kan göras på två sätt:

- 1) via hemsidans sökformulär på:
<https://www.svenskaherrgardar.se/herrgardsdatabasen/sok-i-herrgardsdatabasen> , eller
- 2) via kartan direkt, på <https://www.svenskaherrgardar.se/sok-karta-menu> .

Om du söker via sökformuläret kan du kombinera omkring 20 olika fält. Vill du veta var Magnus Gabriel de la Gardies herrgårdar låg? Skriv då in *Magnus Gabriel* i fältet "Namn" och *De la Gardie* i fältet "Efternamn". Vill du veta vilka gårdar som innehades av grevar i Uppland? Skriv då *Greve* i fältet "Titel familj" och välj "Uppland" i landskapslistan. Vill du veta var vilka herrgårdar som var fideikommiss? Skriv då in *Fideikommiss* i fältet "Typ av transaktion". Eller vill du veta var alla bruk i Sverige låg? Lägg då in *Bruk* i fältet "Jordnatur".

Vid samtliga sökningar kommer en lista med alla gårdar och en karta över var alla gårdarna ligger ("visa på karta"). Tryck på gårdsnamnet och du får information om respektive gårds ägarlängd och storlek, Sueciabilder och lantmäterikartor.

Det är min förhoppning att även andra arkiv, museer och institutioner med herrgårdsmaterial (fotografier, uppmätningar, kartor, arkivalier) på sikt kan ansluta sig till TORA, så att man vid sökningar får tillgång till fler källor till respektive gårds och släkts historia.

Det återstår också att förse övriga ca 6000 herr- och ståndsgårdar i Databasen Sveriges Herrgårdar med TORA-koordinater.

Databasen Sveriges Herrgårdar innehåller i nuläget omkring 1 700 000 uppgifter om omkring 3700 herrgårdar och 7000 ståndsgårdar i Sverige från alla landskap i Sverige, samt om 160 000 personer, de flesta adliga.

Arbetet med hemsidan och databasen sker till största del helt ideellt och på fritiden. Självfallet innehåller därför databasen fortfarande många luckor, oklarheter och rena felaktigheter. Tack alla ni släkt- och hembygdsforskare, släktföreningar och gårdsägare som hittills bidragit med kompletteringar och rättelser. Fortsätt gärna med det – ju mer komplett databasen blir, desto mer användbar blir den. Sprid också gärna kunskapen om hemsidan och databasen.

Övriga nyheter 2020

Maj: Genomgången av Elgenstiernas ättartavlor färdig efter 3,5 års arbete, där samtliga personer som ägt, brukat eller innehaft herrgårdar, ståndsgårdar och bruk lagts in i databasen.

Augusti: Uppgifter om drygt 4000 herrgårdars, bruks, ståndsgårdars och civila boställens storlek i mantal och taxeringsvärde år 1882 inlagda i

databasen, efter Rosenbergs geografiska lexikon som trycktes åren 1882-1883.

Augusti: Samtliga medlemmar i släkterna Geijer, von Geijer och af Geijerstam som innehaft bruk och gårdar inlagda, efter uppgifterna i Lennart Geijers bok "Slakten Geijer" från 1953.

Augusti: Korrigeringar av ägarförhållandena på de gårdar som ägts av ätten von Feilitzen, efter uppgifter från Fredrik von Feilitzen, Stockholm.

September: Uppgifter från Jan Eric Almquists "Herrgårdarna i Sverige under reformationstiden" från 1960.

Herrgårdsnytt nummer 78, 20201026

Hej alla herrgårdsintresserade!

Ni som får detta utskick är antingen sådana som visat intresse för att få information om vad som händer på herrgårdsforskningsfronten eller är sådana som jag anser bör bli informerade. Information skickas ut vid ungefär 10 tillfällen per år.

Herrgårdsnytt har sänts ut sedan september 2012 och når för närvarande 950 forskare, arkivarier, museitjänstemän, institutioner och gårdsägare. Sprid gärna kunskapen om listans existens. Hör av er om ni inte vill nås av denna information, så stryker jag er från e-postlistan.

Hör gärna av er om ni vill nå ut med information som rör konferenser, nya forskningsprojekt, böcker, artiklar, utställningar eller annat som bidrar till kunskapsuppbyggnaden om slott och herrgårdar.

Den information som sänts ut hittills finns samlad i PDF-filer på hemsidan **Svenska herrgårdar**, www.svenskaherrgardar.se under fliken "Herrgårdsnytt".

1.KONFERENSER

CFP, Rural History 2021, 23–26 augusti, Uppsala, Sverige.
<https://www.ruralhistory2021.se/>

INSTÄLLT, flyttad till 2021: The 6th ENCOUNTER Conference: "Country House Museums. Historical perspectives, current developments and future visions", 17–19 september 2020, Julita gård, Sverige.

<https://encounter.network/news/6th-encounter-conference-sweden-2020/>

INSTÄLLT, flyttad till 2021: CFP, Nordiskt slotts- och herrgårdssymposium, "Herrgårdar och ekonomi", i Finland 22–22 augusti 2020, Åbo och Västra Nyland

<http://herregaardsforskning.dk/netvaerk/nordisk-slots-og-herregaardssymposium/nordisk-slots-og-herregaardssymposium-i-finland-2020/>

2.LITTERATUR

Böcker

Den bekväma vardagen. Kvinnor kring bord på 1700-talets Näs, av Carolina Brown, Carlssons, 2020.

Vid världens ände. Sultanens sändebud och hans berättelser om 1700-talets Sverige, av Joachim Östlund, Nordic Academic Press, 2020.

Världens jämlikaste land?, av Erik Bengtsson, Arkiv förlag, 2020.

Aatelin historia Suomessa (Den finska adelns historia), av Alex Snellman, Anu Lahtinen, Janne Haikari och Marko Hakanen, Siltala, 2020.
<https://www.siltalublishing.fi/kirjat/aatelin-historia-suomessa/#:~:text=Aatelin%20historia%20Suomessa%20luo%20uuden,yht eiskunnallista%20vastuunkantoa%20ja%20talonpoikien%20kurittamista.>

Artiklar

The politics of presence. Place making among the Swedish iron producers in the county of Västmanland c. 1750-1850, av Marie Steinrud, *Virtus* no 26, 2019. <https://doi.org/10.21827/5e0210405600c>

Tidskrifter

Övrigt

3.NYA FORSKNINGSPROJEKT

4.UTSTÄLLNINGAR

5.ÖVRIGT

Carl-Göran Adelswårds stiftelse

har till ändamål att främja vetenskaplig forskning avseende den svenska herrgårdskulturens och den svenska skogsanvändningens historia. Stiftelsen utlyser nu medel till forsknings-, publicerings- och symposieverksamhet inom dessa två ämnesområden. Ansökningar skall vara CGAS tillhanda senast den 1 november 2020. För ytterligare upplysningar om stiftelsens ämnesområden och ansökningsförfarandet se www.cgastiftelse.se .

Brandförsäkringsverkets stiftelse för bebyggelsehistorisk forskning

stöder bebyggelsehistorisk forskning generellt och har utlysning två gånger per år, för mer information, se www.brandverket.se .

Nätverk för forskning om arv

Vi är ett gäng nordiska forskare inom bland annat historia, rättshistoria, litteraturvetenskap, ekonomi och socialantropologi som alla har ett intresse för just arv som företeelse och därför nu har bildat ett nordiskt nätverk för forskning inom detta fält. Vi har olika perspektiv, men särskilt fokus på Norden från ca 1800 och framåt. Det kan handla om arvsrättens förändringar och tillämpningar, arv i litteraturen, gåvor, testamenten, familje- och generationsrelationer – eller angränsande teman.

Är du intresserad av detta och vill vara med får du gärna höra av dig till:

Martin Dackling, Docent, biträdande universitetslektor i historia

Tel: 0705218378

martin.dackling@hist.lu.se

Postdoctoral Research Fellow at Exeter University: A landscape transformed: the reclamation of Exmoor Forest.

The College wishes to recruit a Postdoctoral Research Fellow in History/Landscape History to participate in a Leverhulme Trust-funded research project entitled "A landscape transformed: the reclamation of Exmoor Forest, conducted in association with University of Plymouth.

The project focuses on attempts by the Knight family to reclaim and improve 20,000 acres of the former Royal Forest of Exmoor, in the three decades after they purchased it from the Crown Commissioners in 1818. The Knight family were a dynasty of iron founders from the Midlands, who embarked on the largest single land reclamation scheme in southern England, on a scale comparable to canal-building or the construction of the railways albeit with limited success.

The post will include archival research on Knight family estate rentals, accounts, surveys and correspondence; review of contemporary newspaper and agrarian journals/(improvement literature for descriptions of activities on Exmoor, and initiatives applied on Exmoor by John Knight; potentially surveys of smaller deposits of family materials in Northamptonshire, Cambridgeshire, Nottinghamshire and Gwynedd archives; potentially interpretation of landscape features on historic mapping and contemporary LiDAR/aerial photography.

https://jobs.exeter.ac.uk/hrpr_webrecruitment/wrd/run/ETREC107GF.open?VACANCY_ID=924584TzXW&WVID=3817591jNq&LANG=USA

Europeiskt nätverk för herrgårdsforskning

På initiativ av Dansk Center för herregårdsforskning bildades vid en konferens på Gammel Estrup den 6-7 oktober 2015 ett Europeiskt nätverk för herrgårdsforskning - European Network for Country House and Estate Research (ENCOUNTER).

Nätverket verkar för att främja forskningen om herrgårdar och har i nuläget 160 medlemmar. Sedan starten har fem konferenser och tre workshops ordnats och under år 2019 publicerades nätverkets första vetenskapliga volym. Mer information, på: <http://encounter.network/>

Nästa konferens kommer att äga rum på Julita gård 8-11 september 2021.

6. HEMSIDAN SVENSKA HERRGÅRDAR med Databasen Sveriges Herrgårdar

Hemsidan www.svenskaherrgardar.se, med *Databasen Sveriges herrgårdar*, är fortfarande under modernisering tack vare ett generöst anslag från Kjell och Märta Beijers stiftelse, <http://www.beijerstiftelsen.se/> .

Databasen innehåller i nuläget omkring 1 700 000 uppgifter om omkring 3700 herrgårdar och 7000 ståndsgårdar i Sverige från alla landskap i Sverige, samt om 160 000 personer, de flesta adliga.

Men, självfallet innehåller Databasen Sveriges Herrgårdar fortfarande många luckor, oklarheter och rena felaktigheter. Tack alla ni släkt- och hembygdsforskare, släktföreningar och gårdsägare som hittills bidragit med kompletteringar och rättelser. Fortsätt gärna med det – ju mer komplett databasen blir, desto mer användbar blir den. Sprid också gärna kunskapen om hemsidan och databasen.

Sökningar kan göras i databasen på hemsidan men numera även på smartphone.

Nyheter 2020

Maj: Genomgången av Elgenstiernas ättartavlor färdig efter 3,5 års arbete, där samtliga personer som ägt, brukat eller innehaft herrgårdar, ståndsgårdar och bruk lagts in i databasen.

Augusti: Uppgifter om drygt 4000 herrgårdars, bruks, ståndsgårdars och civila boställens storlek i mantal och taxeringsvärde år 1882 inlagda i databasen, efter Rosenbergs geografiska lexikon som trycktes åren 1882-1883.

Augusti: Samtliga medlemmar i släkterna Geijer, von Geijer och af Geijerstam som innehaft bruk och gårdar inlagda, efter uppgifterna i Lennart Geijers bok "Slakten Geijer" från 1953.

Augusti: Korrigeringar av ägarförhållandena på de gårdar som ägts av ätten von Feilitzen, efter uppgifter från Fredrik von Feilitzen, Stockholm.

September: Uppgifter från Jan Eric Almquists "Herrgårdarna i Sverige under reformationstiden" från 1960.

På gång: Johan Axel Almquists "Frälsegodsen under stormaktstiden. Småland" (1976).

Framtida förbättringar

Under hösten 2020 kommer även en kartsökningsfunktion att läggas till vilket dels möjliggör sökningar i Databasen Sveriges Herrgårdar i en kartmiljö, dels innebär att man i fält kan se vilka herrgårdar som finns i

närheten. Huvuddelen av Sveriges herrgårdar samt i princip samtliga bruk har försetts med så kallade TORA-koordinater, vilket innebär att man i sökningar får upp herrgårdens/brukets geografiska läge men även äldre lantmäterikartor och bilder ur Suecia Antiqua.

Hälsningar
Göran

Herrgårdsnytt nummer 77, 20200922

Hej alla herrgårdsintresserade!

Ni som får detta utskick är antingen sådana som visat intresse för att få information om vad som händer på herrgårdsforskningsfronten eller är sådana som jag anser bör bli informerade. Information skickas ut vid ungefär 10 tillfällen per år.

Herrgårdsnytt har sänts ut sedan september 2012 och når för närvarande 950 forskare, arkivarier, museitjänstemän, institutioner och gårdsägare. Sprid gärna kunskapen om listans existens. Hör av er om ni inte vill nås av denna information, så stryker jag er från e-postlistan.

Hör gärna av er om ni vill nå ut med information som rör konferenser, nya forskningsprojekt, böcker, artiklar, utställningar eller annat som bidrar till kunskapsuppbyggnaden om slott och herrgårdar.

Den information som sänts ut hittills finns samlad i PDF-filer på hemsidan **Svenska herrgårdar**, www.svenskaherrgardar.se under fliken "Herrgårdsnytt".

1.KONFERENSER

CFP, Rural History 2021, 23–26 augusti, Uppsala, Sverige.

<https://www.ruralhistory2021.se/>

INSTÄLLT, flyttad till 2021: The 6th ENCOUNTER Conference: "Country House Museums. Historical perspectives, current developments and future visions", 17–19 september 2020, Julita gård, Sverige.

<https://encounter.network/news/6th-encounter-conference-sweden-2020/>

INSTÄLLT, flyttad till 2021: CFP, Nordiskt slotts- och herrgårdssymposium, "Herrgårdar och ekonomi", i Finland 22–22 augusti 2020, Åbo och Västra Nyland

<http://herregaardsforskning.dk/netvaerk/nordisk-slots-og-herregaardssymposium/nordisk-slots-og-herregaardssymposium-i-finland-2020/>

2.LITTERATUR

Böcker

Ilska, desperation och lömska försåt. Våldsamma kvinnor i 1800-talets Sverige, av Roddy Nilsson & Marie Eriksson, Nordic Academic Press, 2020

Artiklar

Glamorösa Häringe - från Vasaborg till Garbos gömställe, av Thorsten Sandberg, *Gods & Gårdar* 10/2020.

Stora Ängby får nytt liv, av Nils Ringstedt, *Brommaboken* 2020.

Tidskrifter

Övrigt

3.NYA FORSKNINGSPROJEKT

4.UTSTÄLLNINGAR

Arkadien – ett förlorat paradys. Nationalmuseum.

Den handlar om just landskap och visar konst som berättar om verklighetsflykt och en längtan bortom civilisationen, om antika myter och kärleksberättelser och om människans roll i naturen, då och nu.

Fransk och italiensk konst, framför allt från 1600-talet, dominerar och du möter berömda konstnärer som Claude Lorrain, Nicolas Poussin och Salvator Rosa. Utställningen tar dig sedan vidare genom tid och landskap till det

svenska sekelskiftet 1900 och verk av bland andra Prins Eugen, Anna Boberg och Otto Hesselbom. Avslutningsvis kan du också se några bilder av fotografen Suvra Kanti Das från Bangladesh.

<https://www.nationalmuseum.se/utst%C3%A4llningar/arkadien>

Stockholms blodbad 500 år. Medeltidsmuseet

11 augusti 2020 – 7 november 2021

5.ÖVRIGT

Riddarhusets höstprogram

<https://www.riddarhuset.se/aktuellt/kultur/>

29 september, kl. 18:00-19:00

Krutrök, fladdrande fanor och dånande klockor. Om adliga begravningar i 1600-talets Stockholm, av Alexander Engström.

6 oktober, kl. 18:00-19:00

Amiralerna: 1500-talets fixstjärnor, av Kekke Stadin,

20 oktober, kl. 18:00-19:00

Frälset, sjöofficerarna och flottan 1522-1680, av Ingvar Sjöblom.

Svenska sjöhjältar och sjöslag. Kampen om Östersjön, av Lars Ericson Wolke.

3 november, kl. 18:00-19:00

Kristina Gyllenstierna – kvinan som stod upp mot Kristian Tyrann, av Marie-Louise Flemberg.

Stockholms blodbad 500 år, av David Lindén,

17 november, kl. 18:00-19:00

Ostindiefarare, kapare och superkargörer. Svensk sjöfart och handelsflottan under 1700-talet, av Leos Müller.

Örlogsstaden Karlskrona – flottbas och skeppsvarv, av Andreas Lindroth.

24 januari 2021, kl. 14:00

Gustaf III, adeln och Riddarhuset.

26 januari, kl. 18:00-19:00

Blått blod och makabra mord, av Niklas Natt och Dag.

Herrgårdslitteratur på Mats Rehnströms Antikvariat

Mats har lagt ut ett stort antal nyinkomna verk med anknytning till herrgårdar och adel.

https://www.antikvariat.net/sv/search/herrg%25C3%25A5rdskult?sort=author_sort&letter=all&product_group=all&period=all&bookseller_title=Mats%20Rehnstr%C3%B6m

Brandförsäkringsverkets stiftelse för bebyggelsehistorisk forskning

stöder bebyggelsehistorisk forskning generellt och har utlysning två gånger per år, för mer information, se www.brandverket.se .

Europeiskt nätverk för herrgårdsforskning

På initiativ av Dansk Center för herregårdsforskning bildades vid en konferens på Gammel Estrup den 6-7 oktober 2015 ett Europeiskt nätverk för herrgårdsforskning - European Network for Country House and Estate Research (ENCOUNTER).

Nätverket verkar för att främja forskningen om herrgårdar och har i nuläget 150 medlemmar. Sedan starten har fem konferenser och tre workshops ordnats och under år 2019 publicerades nätverkets första vetenskapliga volym. Mer information, på: <http://encounter.network/>

Nästa konferens kommer att äga rum på Julita gård 8-11 september 2021.

6.HEMSIDAN SVENSKA HERRGÅRDAR med Databasen Sveriges Herrgårdar

Hemsidan www.svenskaherrgardar.se, med *Databasen Sveriges herrgårdar*, är fortfarande under modernisering tack vare ett generöst anslag från Kjell och Märta Beijers stiftelse, <http://www.beijerstiftelsen.se/> .

Databasen innehåller i nuläget omkring 1 700 000 uppgifter om omkring 3700 herrgårdar och 7000 ståndsgårdar i Sverige från alla landskap i Sverige, samt om 160 000 personer, de flesta adliga.

Men, självfallet innehåller Databasen Sveriges Herrgårdar fortfarande många luckor, oklarheter och rena felaktigheter. Tack alla ni släkt- och hembygdsforskare, släktföreningar och gårdsägare som hittills bidragit med kompletteringar och rättelser. Fortsätt gärna med det – ju mer komplett databasen blir, desto mer användbar blir den. Sprid också gärna kunskapen om hemsidan och databasen.

Sökningar kan göras i databasen på hemsidan men numera även på smartphone.

Nyheter 2020

Maj: Genomgången av Elgenstiernas ättartavlor färdig efter 3,5 års arbete, där samtliga personer som ägt, brukat eller innehaft herrgårdar, ståndgårdar och bruk lagts in i databasen.

Augusti: Uppgifter om drygt 4000 herrgårdars, bruks, ståndsgårdars och civila boställens storlek i mantal och taxeringsvärde år 1882 inlagda i databasen, efter Rosenbergs geografiska lexikon som trycktes åren 1882-1883.

Augusti: Samtliga medlemmar i släkterna Geijer, von Geijer och af Geijerstam som innehaft bruk och gårdar inlagda, efter uppgifterna i Lennart Geijers bok "Slakten Geijer" från 1953.

Augusti: Korrigeringar av ägarförhållandena på de gårdar som ägts av ätten von Feilitzen, efter uppgifter från Fredrik von Feilitzen, Stockholm.

September: Uppgifter från Jan Eric Almquists "Herrgårdarna i Sverige under reformationstiden" från 1960.

På gång: Johan Axel Almquists "Frälsegodsens under stormaktstiden. Småland" (1976).

Framtida förbättringar

Under hösten 2020 kommer även en kartsökningsfunktion att läggas till vilket dels möjliggör sökningar i Databasen Sveriges Herrgårdar i en kartmiljö, dels innebär att man i fält kan se vilka herrgårdar som finns i närheten. Huvuddelen av Sveriges herrgårdar samt i princip samtliga bruk har försetts med så kallade TORA-koordinater, vilket innebär att man i sökningar får upp herrgårdens/brukets geografiska läge men även äldre lantmäterikartor och bilder ur Suecia Antiqua.

Hälsningar
Göran

Herrgårdsnytt nummer 76, 20200824

Hej alla herrgårdsintresserade!

Ni som får detta utskick är antingen sådana som visat intresse för att få information om vad som händer på herrgårdsforskningsfronten eller är sådana som jag anser bör bli informerade. Information skickas ut vid ungefär 10 tillfällen per år.

Herrgårdsnytt har sänts ut sedan september 2012 och når för närvarande 950 forskare, arkivarier, museitjänstemän, institutioner och gårdsägare. Sprid gärna kunskapen om listans existens. Hör av er om ni inte vill nås av denna information, så stryker jag er från e-postlistan.

Hör gärna av er om ni vill nå ut med information som rör konferenser, nya forskningsprojekt, böcker, artiklar, utställningar eller annat som bidrar till kunskapsuppbyggnaden om slott och herrgårdar.

Den information som sänts ut hittills finns samlad i PDF-filer på hemsidan **Svenska herrgårdar**, www.svenskaherrgardar.se under fliken "Herrgårdsnytt".

1.KONFERENSER

CFP, Rural History 2021, 23–26 augusti, Uppsala, Sverige.

<https://www.ruralhistory2021.se/>

INSTÄLLT, flyttad till 2021: The 6th ENCOUNTER Conference: "Country House Museums. Historical perspectives, current developments and future visions", 17–19 september 2020, Julita gård, Sverige.

<https://encounter.network/news/6th-encounter-conference-sweden-2020/>

INSTÄLLT, flyttad till 2021: CFP, Nordiskt slotts- och herrgårdssymposium, "Herrgårdar och ekonomi", i Finland 22–22 augusti 2020, Åbo och Västra Nyland

<http://herregaardsforskning.dk/netvaerk/nordisk-slots-og-herregaardssymposium/nordisk-slots-og-herregaardssymposium-i-finland-2020/>

2.LITTERATUR

Böcker

Hushållsbok för Stensböle gård, Recept, råd och huskurer från 1700-talet, av Märtha Norrback, Svenska Litteratursällskapet i Finland och Appell förlag, 2020. Finns även publicerad digitalt på Svenska litteratursällskapetets egen vy på den nationella portalen Finna, sfs.finna.fi.

Hagby kyrka, kapitel och socken 1220-2020, av Göran Ulväng, red., Hagby hembygdsförening och Balingsta pastorat, 2020.

Artiklar

Tidskrifter

Övrigt

3.NYA FORSKNINGSPROJEKT

4.UTSTÄLLNINGAR

5.HEMSIDAN SVENSKA HERRGÅRDAR med Databasen Sveriges Herrgårdar

Hemsidan www.svenskaherrgardar.se, med *Databasen Sveriges herrgårdar*, är fortfarande under modernisering tack vare ett generöst anslag från Kjell och Märta Beijers stiftelse, <http://www.beijerstiftelsen.se/> .

Databasen innehåller i nuläget omkring 1 700 000 uppgifter om omkring 3700 herrgårdar och 7000 ståndsgårdar i Sverige från alla landskap i Sverige, samt om 160 000 personer, de flesta adliga.

Men, självfallet innehåller Databasen Sveriges Herrgårdar fortfarande många luckor, oklarheter och rena felaktigheter. Tack alla ni släkt- och hembygdsforskare, släktföreningar och gårdsägare som hittills bidragit med kompletteringar och rättelser. Fortsätt gärna med det – ju mer komplett

databasen blir, desto mer användbar blir den. Sprid också gärna kunskapen om hemsidan och databasen.

Sökningar kan göras i databasen på hemsidan men numera även på smartphone.

Nyheter sommaren 2020

Maj: Genomgången av Elgenstiernas ättartavlor färdig efter 3,5 års arbete, där samtliga personer som ägt, brukat eller innehaft herrgårdar, ståndgårdar och bruk lagts in i databasen.

Augusti: Uppgifter om drygt 4000 herrgårdars, bruks, ståndsgårdars och civila boställens storlek i mantal och taxeringsvärde år 1882 inlagda i databasen, efter Rosenbergs geografiska lexikon som trycktes åren 1882-1883.

Augusti: Samtliga medlemmar i släkterna Geijer, von Geijer och af Geijerstam som innehaft bruk och gårdar inlagda, efter uppgifterna i Lennart Geijers bok "Slakten Geijer" från 1953.

Augusti: Korrigeringar av ägarförhållandena på de gårdar som ägts av ätten von Feilitzen, efter uppgifter från Fredrik von Feilitzen, Stockholm.

På gång: Uppgifter från Jan Eric Almquists "Herrgårdarna i Sverige under reformationstiden" från 1960.

Framtida förbättringar

Under hösten 2020 kommer även en kartsökningsfunktion att läggas till vilket dels möjliggör sökningar i Databasen Sveriges Herrgårdar i en kartmiljö, dels innebär att man i fält kan se vilka herrgårdar som finns i närheten. Huvuddelen av Sveriges herrgårdar samt i princip samtliga bruk har försetts med så kallade TORA-koordinater, vilket innebär att man i sökningar får upp herrgårdens/brukets geografiska läge men även äldre lantmäterikartor och bilder ur Suecia Antiqua.

6.ÖVRIGT

Brandförsäkringsverkets stiftelse för bebyggelsehistorisk forskning stöder bebyggelsehistorisk forskning generellt och har utlysning två gånger per år, för mer information, se www.brandverket.se .

Europeiskt nätverk för herrgårdsforskning

På initiativ av Dansk Center för herregårdsforskning bildades vid en konferens på Gammel Estrup den 6-7 oktober 2015 ett Europeiskt nätverk

för herrgårdsforskning - European Network for Country House and Estate Research (ENCOUNTER).

Nätverket verkar för att främja forskningen om herrgårdar och har i nuläget 150 medlemmar. Sedan starten har fem konferenser och tre workshops ordnats och under år 2019 publicerades nätverkets första vetenskapliga volym. Mer information, på: <http://encounter.network/>

Nästa konferens kommer att äga rum på Julita gård i september 2021.

Hälsningar
Göran

Herrgårdsnytt nummer 75, 20200630

Hej alla herrgårdssintresserade!

Ni som får detta utskick är antingen sådana som visat intresse för att få information om vad som händer på herrgårdsforskningsfronten eller är sådana som jag anser bör bli informerade. Information skickas ut vid ungefär 10 tillfällen per år.

Herrgårdsnytt har sänts ut sedan september 2012 och når för närvarande 950 forskare, arkivarier, museitjänstemän, institutioner och gårdsägare. Sprid gärna kunskapen om listans existens. Hör av er om ni inte vill nås av denna information, så stryker jag er från e-postlistan.

Hör gärna av er om ni vill nå ut med information som rör konferenser, nya forskningsprojekt, böcker, artiklar, utställningar eller annat som bidrar till kunskapsuppbyggnaden om slott och herrgårdar.

Den information som sänts ut hittills finns samlad i PDF-filer på hemsidan **Svenska herrgårdar**, www.svenskaherrgardar.se under fliken "Herrgårdsnytt".

1.KONFERENSER

CFP, Rural History 2021, 23–26 augusti, Uppsala, Sverige.
<https://www.ruralhistory2021.se/>

CFP: Privacy at Court? A Reassessment of the Public/Private Divide within European Courts (1400-1800). Deadline for bidrag 1. april 2020. Konferens 10.-11. december 2020. [Läs mere her](https://teol.ku.dk/privacy/events/events-2020/privacy-at-court-a-reassessment-of-the-publicprivate-divide-within-european-courts-1400-1800/)
<https://teol.ku.dk/privacy/events/events-2020/privacy-at-court-a-reassessment-of-the-publicprivate-divide-within-european-courts-1400-1800/>

INSTÄLLT, flyttad till 2021: The 6th ENCOUNTER Conference: "Country House Museums. Historical perspectives, current developments and future visions", 17–19 september 2020, Julita gård, Sverige.

<https://encounter.network/news/6th-encounter-conference-sweden-2020/>

INSTÄLLT, flyttad till 2021: CFP, Nordiskt slotts- och herrgårdssymposium, "Herrgårdar och ekonomi", i Finland 22–22 augusti 2020, Åbo och Västra Nyland

<http://herregaardsforskning.dk/netvaerk/nordisk-slots-og-herregaardssymposium/nordisk-slots-og-herregaardssymposium-i-finland-2020/>

2.LITTERATUR

Böcker

Ortala bruk – ett järnbruk i Roslagen, av Eva Sundström, Johan Knutsson, och Peter Segemark, Bokförlaget Langenskiöld, 2020.

Stockholms blodbad, av David Lindén, Bokförlaget Langenskiölds, 2020.

Tjänstefolk: Vardagsliv i underordning, Stockholm 1600-1635, av Paul Borenberg, Göteborgs universitet, 2020.
<https://gupea.ub.gu.se/handle/2077/64093>

[A Land of Milk and Butter: How Elites Created the Modern Danish Dairy Industry](#), av Markus Lampe och Paul Sharp, University of Chicago Press 2018.

Artiklar

Adlig prakt och borgerlig hemtrevnad. Två historiska interiörer i Nordiska museet, av Anna Arvidsson Womack & Victor Edman, *Bebyggelsehistorisk tidskrift* 78/2020.

Jag, Eva Maria von Schantz – Kvinna och bruksägare under 1700-talet, av Emma Reichert, *Släktforskarnas årsbok 2020*, red Ted Rosvall.

Från ofrälse till adel och utslocknande – Om Jöran Gyllenfalk och hans kortlivade ätt, av Göran Sparrlöf, *Släktforskarnas årsbok 2020*, red Ted Rosvall.

Om adliga ätten Weinholtz' ursprung och tidigare släktled, av Nils Hård af Segerstad, *Släktforskarnas årsbok 2020*, red Ted Rosvall.

Tidskrifter

Övrigt

3.NYA FORSKNINGSPROJEKT

Att conservera godzen widh släkten: Fideikommiss i Sverige 1643-2020

Mycket har skrivit om fideikommissens historia, men huvuddelen har haft journalistisk, politisk eller populärvetenskaplig karaktär. I detta treåriga vetenskapliga projekt analyseras de svenska jordfideikommissens bakgrund, utveckling och avveckling. Brita Planck skall undersöka grundarna av fideikommissen, fideikommissbrevens innehåll, arvsföljden och de argument som användes, mot bakgrund av synen på familj, hushåll och ekonomi under 1700-talet. Göran Ulväng analyserar fideikommissens ekonomiska förändring under perioden med särskilt fokus på storlek, driftsformer och det totala ägandet av jord. Martin Dackling (projektledare) undersöker den politiska debatten och lagstiftningen som rör avvecklingen samt den avveckling som inleddes redan i början av 1800-talet och tog fart efter 1870.

Deltagare: Martin Dackling, Brita Planck och Göran Ulväng
Huvudfinansier: Handelsbankens forskningsstiftelser.

4.UTSTÄLLNINGAR

Silver och smycken på Grönsöö, Uppland

Årets temautställning är "Silver och smycken på Grönsöö" där denna gnistrande föremålskategori får förgylla säsongen. <https://gronsoo.se/besok-oss/#utst%C3%A4llningar>

Kompletterande specialutställning är "Grönsöö i bild", där vi förutom konstnärliga avbildningar av Grönsöö, visar ett urval ej tidigare visade fotografier ur gårdsarkivet.

South Baltic Manors

Södra Östersjön har alltid varit ett område där människor, varor, idéer – och arméer – har rört sig. En region med gemensam historia, sammankopplad av familjeband, ekonomiska aktiviteter och gränsförändringar. EU:s Interreg-projekt South Baltic Manors belyser herrgårdar och herrgårdsliv. Syftet är att öka turisttillströmning i södra östersjöområdet genom att lyfta fram herrgårds- och slottslandskapens historia. Utställningen visas på sju platser förlagda i Sverige, Danmark, Tyskland, Polen och Litauen.

Svenska samarbetspartners i South Baltic Manors är Vemmenhög härads fornminnes- och hembygdsförening, som driver Svaneholm slotts museum, och Christinas Wänner, som driver museet vid Christinehof slott. Svaneholm byggdes på 1530-talet som ett befäst slott och minner om en tid då adelsmän var tvungna att kunna försvara sig. Idag lockar museet och restaurangen besökare som kommer för att utforska slotts- och herrgårdslivets många olika sidor under de gångna 500 åren. Christinehof byggdes 1741 av grevinnan Christina Piper, en av sin tids främsta entreprenörer i Norden. Christinehof är idag ett kulturslott där historien väcks till liv genom dramatiserade guidade turer. Christinehof fokuserar på Christina Pipers liv och arbete samt andra kvinnor som har satt sin prägel på historien från 1700 fram till idag.

<https://southbaltic.eu/-/south-baltic-manors-explore-valorisation-of-manors-for-tourism-development-in-rural-areas-of-the-south-baltic-area>

"Uppåt väggarna". Utställning om uppländska tapeter under 300 år. Österbybruks herrgård 27/6 – 16/8.

Det började med en djupdykning i två sopsäckar på en herrgårdsvind och fortsatte i en rundresa till närliggande gods och gårdar. Nu visas resultatet i en unik utställning om tapeter i allmänhet, dess tillverkning och material samt modets växlingar när det gäller valet av vad som kom upp på

väggarna. Utställningen visas i Stora herrgårdssalen och Herrns förmak mellan den 27 juni - 16 augusti. Tisdag-söndag mellan 11:00-15:00.

<http://www.osterbybruksherrgard.se/>

5. HEMSIDAN SVENSKA HERRGÅRDAR med Databasen Sveriges Herrgårdar

Hemsidan www.svenskaherrgardar.se, med *Databasen Sveriges herrgårdar*, är fortfarande under modernisering tack vare ett generöst anslag från Kjell och Märta Beijers stiftelse, <http://www.beijerstiftelsen.se/> .

Databasen innehåller i nuläget omkring 1 700 000 uppgifter om omkring 3700 herrgårdar och 7000 ståndsgårdar i Sverige från alla landskap i Sverige, samt om 160 000 personer, de flesta adliga.

Men, självfallet innehåller Databasen Sveriges Herrgårdar fortfarande många luckor, oklarheter och rena felaktigheter. Tack alla ni släkt- och hembygdsforskare, släktföreningar och gårdsägare som hittills bidragit med kompletteringar och rättelser. Fortsätt gärna med det – ju mer komplett databasen blir, desto mer användbar blir den. Sprid också gärna kunskapen om hemsidan och databasen.

Sökningar kan göras i databasen på hemsidan men numera även på smartphone.

Framtida förbättringar

Under våren-sommaren 2020 kommer även en kartsökningsfunktion att läggas till vilket dels möjliggör sökningar i Databasen Sveriges Herrgårdar i en kartmiljö, dels innebär att man i fält kan se vilka herrgårdar som finns i närheten. Huvuddelen av Sveriges herrgårdar samt i princip samtliga bruk har försetts med så kallade TORA-koordinater, vilket innebär att man i sökningar får upp herrgårdens/brukets geografiska läge men även äldre lantmäterikartor och bilder ur Suecia Antiqua.

6. ÖVRIGT

Brandförsäkringsverkets stiftelse för bebyggelsehistorisk forskning stöder bebyggelsehistorisk forskning generellt och har utlysning två gånger per år, sista ansökningsdatum är 30 juni och 30 december, för mer information, se www.brandverket.se .

Europeiskt nätverk för herrgårdsforskning

På initiativ av Dansk Center for herregårdsforskning bildades vid en konferens på Gammel Estrup den 6-7 oktober 2015 ett Europeiskt nätverk

för herrgårdsforskning - European Network for Country House and Estate Research (ENCOUNTER).

Nätverket verkar för att främja forskningen om herrgårdar och har i nuläget 150 medlemmar. Sedan starten har fem konferenser och tre workshops ordnats och under år 2019 publicerades nätverkets första vetenskapliga volym. Mer information, på: <http://encounter.network/>

Nästa konferens kommer att äga rum på Julita gård i september 2021.

Hälsningar
Göran

Herrgårdsnytt nummer 74, 20200518

Hej alla herrgårdsintresserade!

Ni som får detta utskick är antingen sådana som visat intresse för att få information om vad som händer på herrgårdsforskningsfronten eller är sådana som jag anser bör bli informerade. Information skickas ut vid ungefär 10 tillfällen per år.

Herrgårdsnytt har sänts ut sedan september 2012 och når för närvarande 950 forskare, arkivarier, museitjänstemän, institutioner och gårdsägare. Sprid gärna kunskapen om listans existens. Hör av er om ni inte vill nås av denna information, så stryker jag er från e-postlistan.

Hör gärna av er om ni vill nå ut med information som rör konferenser, nya forskningsprojekt, böcker, artiklar, utställningar eller annat som bidrar till kunskapsuppbyggnaden om slott och herrgårdar.

Den information som sänts ut hittills finns samlad i PDF-filer på hemsidan **Svenska herrgårdar**, www.svenskaherrgardar.se under fliken "Herrgårdsnytt".

1. HEMSIDAN SVENSKA HERRGÅRDAR med Databasen Sveriges Herrgårdar

Hemsidan www.svenskaherrgardar.se, med *Databasen Sveriges herrgårdar*, är fortfarande under modernisering tack vare ett generöst anslag från Kjell och Märta Beijers stiftelse, <http://www.beijerstiftelsen.se/> .

Databasen Sveriges Herrgårdar – genomgången av Elgenstiernas ättartavlor färdig

I början av år 2017 beslutade jag mig för att gå igenom Elgenstiernas ättartavlor med syfte att på så sätt kunna 1) lägga in data om alla de herrgårdar och ståndsgårdar som den introducerade adeln ägt, brukat eller innehaft som boställen, och 2) korrigera alla de uppgifter om adliga ägare/brukare/innehavare som tidigare lagts in från alla geografiska verk. Efter tre och ett halvt år och c:a 1500 timmar är det nu gjort! Det har varit mycket lustfyllt att göra genomgången och stunderna då jag ägnat mig åt den har utgjort ett välgörande avbrott i min annars ganska stressiga tillvaro. Jag har verkligen längtat till kvällarna och helgerna då jag kunna varva ned och förlora mig i Elgenstierna.

Anledningen till att det tagit tid är naturligtvis mängden i sig – drygt 7000 sidor – men framförallt att Elgenstierna sällan anger vilka gårdar ätterna har ägt, brukat eller innehaft. Jag har med andra ord fått lägga pussel med de uppgifter som finns, det vill säga gårdar där giftermål har ingåtts, där barnen har fötts och där dödsfall ägt rum. Dessa uppgifter har naturligtvis kombinerats med tidigare inlagd information.

Databasen innehåller i nuläget omkring 1 700 000 uppgifter om omkring 3700 herrgårdar och 7000 ståndsgårdar i Sverige från alla landskap i Sverige, samt om 160 000 personer, de flesta adliga.

Men, självfallet innehåller Databasen Sveriges Herrgårdar fortfarande många luckor, oklarheter och rena felaktigheter. Tack alla ni släkt- och hembygdsforskare, släktföreningar och gårdsägare som hittills bidragit med kompletteringar och rättelser. Fortsätt gärna med det – ju mer komplett databasen blir, desto mer användbar blir den. Sprid också gärna kunskapen om hemsidan och databasen.

Nu sätter jag igång med Rosenbergs geografiska lexikon från 1883 som inte bara innehåller uppgifter om ägare och brukare, utan även om storleken på gårdarna. Dessa uppgifter blir ett utmärkt komplement till storleksuppgifterna från perioden ca 1930 till 1970 som redan finns i databasen. Jag lägger också kontinuerligt in uppgifter från monografier och artiklar om enskilda herrgårdar.

Sökningar kan göras i databasen på hemsidan men numera även på smartphone.

Framtida förbättringar

Under våren-sommaren 2020 kommer även en kartsökningsfunktion att läggas till vilket dels möjliggör sökningar i Databasen Sveriges Herrgårdar i en kartmiljö, dels innebär att man i fält kan se vilka herrgårdar som finns i närheten. Huvuddelen av Sveriges herrgårdar samt i princip samtliga bruk har försetts med så kallade TORA-koordinater, vilket innebär att man i

sökningar får upp herrgårdens/brukets geografiska läge men även äldre lantmäterikartor och bilder ur Suecia Antiqua.

2.KONFERENSER

CFP, Rural History 2021, 23–26 augusti, Uppsala, Sverige.

<https://www.ruralhistory2021.se/>

CFP: Privacy at Court? A Reassessment of the Public/Private Divide within European Courts (1400-1800). Deadline for bidrag 1. april 2020.

Konferens 10.-11. december 2020. [Läs mere her](#)

<https://teol.ku.dk/privacy/events/events-2020/privacy-at-court-a-reassessment-of-the-publicprivate-divide-within-european-courts-1400-1800/>

INSTÄLLT, flyttad till 2021: The 6th ENCOUNTER Conference: "Country House Museums. Historical perspectives, current developments and future visions", 17–19 september 2020, Julita gård, Sverige.

<https://encounter.network/news/6th-encounter-conference-sweden-2020/>

INSTÄLLT, flyttad till 2021: CFP, Nordiskt slotts- och herrgårdssymposium, "Herrgårdar och ekonomi", i Finland 22–22 augusti 2020, Åbo och Västra Nyland

<http://herregaardsforskning.dk/netvaerk/nordisk-slots-og-herregaardssymposium/nordisk-slots-og-herregaardssymposium-i-finland-2020/>

3.LITTERATUR

Böcker

Baronen. Theodor Adelswärd - Entreprenör, samhällsbyggare, politiker, av Anders Johnson, Carlsson bokförlag, 2020.

Kiär hustru, vackra barn, bodde i ett palais. Identitet och materialitet i hushållet von Linné, av Annika Windahl Pontén, (diss.), 2020.

The comforts of Home in Western Europe 1700 – 1900, av Jon Stobart (red), Bloomsbury, 2020.

Dress Matters. Clothes and Social Order in Tallinn, 1600–1700, av Astrid Pajur, Uppsala universitet, 2020.

Drottningholm. Ett levande världsarv, av Tove Falk Olsson och Erland Montgomery, Max Ström, 2020.

Stridens verklighet. Döden på slagfältet i svensk historia 1563–1814, Lars Ericson Wolcke, Historiska Media, 2020.

Sjöfärder i Österled - En resa i historien, av Hans Norman, Balkong förlag, 2020.

Artiklar

Northern Comfort and Discomfort. Spaces and Objects in Swedish Country Houses, c. 1740-1800, av Johanna Ilmakunnas, i: *The comforts of Home in Western Europe 1700 – 1900*, av Jon Stobart (red), Bloomsbury, 2020.

The Improved Tiled Stove: Sweden´s Contribution to Defining Comfort?, av Cristina Prytz, i *The comforts of Home in Western Europe 1700 – 1900*, av Jon Stobart (red), Bloomsbury, 2020.

Historiska parker och trädgårdsrestaurering under hundra år, av Kolbjörn Waern, i *Lustgården* 2020.

Tidskrifter

Lustgården 100 år, Lars Nyberg (red.), 2020.

Övrigt

4.NYA FORSKNINGSPROJEKT

5.UTSTÄLLNINGAR

Silver och smycken på Grönsöö, Uppland

Årets temautställning är "Silver och smycken på Grönsöö" där denna gnistrande föremålskategori får förgylla säsongen. <https://gronsoo.se/besok-oss/#utst%C3%A4llningar>

Kompletterande specialutställning är "Grönsö i bild", där vi förutom konstnärliga avbildningar av Grönsö, visar ett urval ej tidigare visade fotografier ur gårdsarkivet.

South Baltic Manors

Södra Östersjön har alltid varit ett område där människor, varor, idéer – och arméer – har rört sig. En region med gemensam historia, sammankopplad av familjeband, ekonomiska aktiviteter och gränsförändringar. EU:s Interreg-projekt South Baltic Manors belyser herrgårdar och herrgårdsliv. Syftet är att öka turisttillströmning i södra östersjöområdet genom att lyfta fram herrgårds- och slottslandskapens historia. Utställningen visas på sju platser förlagda i Sverige, Danmark, Tyskland, Polen och Litauen.

Svenska samarbetspartners i South Baltic Manors är Vemmenhög härads fornminnes- och hembygdsförening, som driver Svaneholm slotts museum, och Christinas Wänner, som driver museet vid Christinehof slott. Svaneholm byggdes på 1530-talet som ett befäst slott och minner om en tid då adelsmän var tvungna att kunna försvara sig. Idag lockar museet och restaurangen besökare som kommer för att utforska slotts- och herrgårdslivets många olika sidor under de gångna 500 åren. Christinehof byggdes 1741 av grevinnan Christina Piper, en av sin tids främsta entreprenörer i Norden. Christinehof är idag ett kulturslott där historien väcks till liv genom dramatiserade guidade turer. Christinehof fokuserar på Christina Pipers liv och arbete samt andra kvinnor som har satt sin prägel på historien från 1700 fram till idag.

<https://southbaltic.eu/-/south-baltic-manors-explore-valorisation-of-manors-for-tourism-development-in-rural-areas-of-the-south-baltic-area>

"Uppåt väggarna". Utställning om uppländska tapeter under 300 år. Österbybruks herrgård 27/6 – 16/8.

Det började med en djupdykning i två sopsäckar på en herrgårdsvind och fortsatte i en rundresa till närliggande gods och gårdar. Nu visas resultatet i en unik utställning om tapeter i allmänhet, dess tillverkning och material samt modets växlingar när det gäller valet av vad som kom upp på väggarna. Utställningen visas i Stora herrgårdssalen och Herrns förmak mellan den 27 juni - 16 augusti. Tisdag-söndag mellan 11:00-15:00.

<http://www.osterbybruksherrgard.se/>

6.ÖVRIGT

Brandförsäkringsverkets stiftelse för bebyggelsehistorisk forskning stöder bebyggelsehistorisk forskning generellt och har utlysning två gånger per år, sista ansökningsdatum är 30 juni och 30 december, för mer information, se www.brandverket.se .

Europeiskt nätverk för herrgårdsforskning

På initiativ av Dansk Center för herregårdsforskning bildades vid en konferens på Gammel Estrup den 6-7 oktober 2015 ett Europeiskt nätverk för herrgårdsforskning - European Network for Country House and Estate Research (ENCOUNTER).

Nätverket verkar för att främja forskningen om herrgårdar och har i nuläget 150 medlemmar. Sedan starten har fem konferenser och tre workshops ordnats och under år 2019 publicerades nätverkets första vetenskapliga volym. Mer information, på: <http://encounter.network/>

Nästa konferens kommer att äga rum på Julita gård i september 2021.

Hälsningar
Göran

Herrgårdsnytt nummer 73, 20200429

Hej alla herrgårdsintresserade!

Ni som får detta utskick är antingen sådana som visat intresse för att få information om vad som händer på herrgårdsforskningsfronten eller är sådana som jag anser bör bli informerade. Information skickas ut vid ungefär 10 tillfällen per år.

Herrgårdsnytt har sänts ut sedan september 2012 och når för närvarande 900 forskare, arkivarier, museitjänstemän, institutioner och gårdsägare. Sprid gärna kunskapen om listans existens. Hör av er om ni inte vill nås av denna information, så stryker jag er från e-postlistan.

Hör gärna av er om ni vill nå ut med information som rör konferenser, nya forskningsprojekt, böcker, artiklar, utställningar eller annat som bidrar till kunskapsuppbyggnaden om slott och herrgårdar.

Den information som sänts ut hittills finns samlad i PDF-filer på hemsidan **Svenska herrgårdar**, www.svenskaherrgardar.se under fliken "Herrgårdsnytt".

1.KONFERENSER

CFP: Privacy at Court? A Reassessment of the Public/Private Divide within European Courts (1400-1800). Deadline for bidrag 1. april 2020. Konferens 10.-11. december 2020. [Läs mere her](https://teol.ku.dk/privacy/events/events-2020/privacy-at-court-a-reassessment-of-the-publicprivate-divide-within-european-courts-1400-1800/)
<https://teol.ku.dk/privacy/events/events-2020/privacy-at-court-a-reassessment-of-the-publicprivate-divide-within-european-courts-1400-1800/>

2.LITTERATUR

Böcker

Tyresö under tusen år, av Harald Berg, Kulturföreningen Tyresö tusen år, 2019.

Kalender över Ointroducerad adels förening 2020, Niclas von Rothstein (red.), 2019.

Nota Bene – Præsten skrev. Tildragelser i Magleby Sogn før 1812, av Kirsten Lindberg, 2020. Den kan bestilles på Tiliamontana@mail.tele.dk

Artiklar

Scandia introducerar. Ny dynastisk historia, av Liesbeth Geevers, *Scandia* 2/2019. <https://journals.lub.lu.se/scandia/article/view/20250>

Jordpris och jordränta i den senmedeltida krisen, av Johan Söderberg, *Scandia* 2/2109. <https://journals.lub.lu.se/scandia/article/view/20247>

Tidskrifter

Övrigt

Avhandlingen *Les professionnels de bouche français dans la Suède gustavienne (1750-1820)* försvaras av Charlotte Bellamy, torsdag 10 juni 10.00 – 12.00, Department of History and Civilization, European University Institute, Florens, Italien.

3.NYA FORSKNINGSPROJEKT

4.UTSTÄLLNINGAR

South Baltic Manors

Södra Östersjön har alltid varit ett område där människor, varor, idéer – och arméer – har rört sig. En region med gemensam historia, sammankopplad av familjeband, ekonomiska aktiviteter och gränsförändringar. EU:s Interreg-projekt South Baltic Manors belyser herrgårdar och herrgårdsliv. Syftet är att öka turisttillströmning i södra östersjöområdet genom att lyfta fram herrgårds- och slottslandskapens historia. En utställningen visas på sju platser förlagda i Sverige, Danmark, Tyskland, Polen och Litauen.

Alla berörda herrgårdar har en rik kulturhistoria som manifesterar sig i fantastiska byggnader, storslagna omgivningar och spännande berättelser. En förnyelse av hur dessa herrgårdar används pågår ständigt. Vissa har varit i samma familjs ägo i århundraden, medan andra har bytt ägare många gånger. De gemensamma utmaningar som herrgårdsägarna står inför är att balansera bevarande och användning, samt familjens privatliv gentemot tillgänglighet för allmänheten.

Svenska samarbetspartners i South Baltic Manors är Vemmenhög härads fornminnes- och hembygdsförening, som driver Svaneholm slotts museum, och Christinas Wänner, som driver museet vid Christinehof slott. Svaneholm byggdes på 1530-talet som ett befäst slott och minner om en tid då adelsmän var tvungna att kunna försvara sig. Idag lockar museet och restaurangen besökare som kommer för att utforska slotts- och herrgårdslivets många olika sidor under de gångna 500 åren. Christinehof byggdes 1741 av grevinnan Christina Piper, en av sin tids främsta entreprenörer i Norden. Christinehof är idag ett kulturslott där historien väcks till liv genom dramatiserade guidade turer. Christinehof fokuserar på Christina Pipers liv och arbete samt andra kvinnor som har satt sin prägel på historien från 1700 fram till idag.

<https://southbaltic.eu/-/south-baltic-manors-explore-valorisation-of-manors-for-tourism-development-in-rural-areas-of-the-south-baltic-area>

"Uppåt väggarna". Utställning om uppländska tapeter under 300 år. Österbybruks herrgård 27/6 – 16/8.

Det började med en djupdykning i två sopsäckar på en herrgårdsvind och fortsatte i en rundresa till närliggande gods och gårdar. Nu visas resultatet i en unik utställning om tapeter i allmänhet, dess tillverkning och material samt modets växlingar när det gäller valet av vad som kom upp på väggarna.

Utställningen visas i Stora herrgårdssalen och Herrns förmak mellan den 27 juni - 16 augusti. Tisdag-söndag mellan 11:00-15:00.

<http://www.osterbybruksherrgard.se/>

5.ÖVRIGT

Carl-Göran Adelswärds stiftelse: Utlysning stipendier för forskning om herrgårdskultur och skogsanvändning

Ett-två stipendier i den svenska herrgårdskulturens historia à 150 000 kronor.

Ett-två stipendier i den svenska skogsanvändningens historia à 150 000 kronor.

Carl-Göran Adelswärds stiftelse har till ändamål att främja vetenskaplig forskning avseende den svenska herrgårdskulturens och den svenska skogsanvändningens historia. För att uppmuntra forskare att initiera postdoktoral forskning inom dessa områden gör stiftelsen nu en extra utlysning av två-fyra stipendier à 150 000 kronor. Stipendierna ska ses som ett initieringsbidrag för att vidareutveckla forskning och göra det möjligt att söka anslag från forskningsråd eller annan nationell eller internationell forskningsfinansiär. Stipendierna vänder sig både till forskare som i sina tidigare arbeten berört något av våra forskningsområden och till forskare från andra fält, som i sitt postdoktorala arbete vill utveckla forskningsidéer inom något av våra två ämnesområden. Behöriga att söka är forskare som avlagt sin doktorexamen högst fem år före ansökningstidens utgång. Ansökan ska ha inkommit till stiftelsen senast den 15 maj 2020 och ska bestå av en projektbeskrivning (max 5 sidor), en publikationslista (max 2 sidor) och kortfattat cv. Inom ett år, om inte stiftelsen medgivit förlängning, från det att den sökande tilldelats ett stipendium förväntas en rapport. Denna redovisning kan ha form an-tingen av en utvecklad publikation i manusform eller en större forskningsansökan till forskningsråd eller annan finansiär. För ytterligare upplysningar om stiftelsens ämnesområden se vår hemsida www.cgastiftelse.se . Frågor rörande ansökningsförfarandet kan ställas till stiftelsen genom Rebecka Millhagen Adelswärd (rma@cgastiftelse.se). Besked till de sökande meddelas senast den 18 juni 2020.

Kungl. Konsthögskolans arkitekturhistoriska bildarkiv digitaliserat

Kungl. Konsthögskolans arkitekturhistoriska bildarkiv – nu tillgängligt för allmänheten – har under en längre tid förvarats under svåråtkomliga förhållanden, vilket fram till alldeles nyligen inneburit att det inte heller varit möjligt att nå utanför konsthögskolan. Arbetet med att tillgängliggöra bildarkivet för forskare och allmänhet, inom och utom landet, har varit omfattande. Tusentals bilder har under åren 2012-2015 på initiativ och under ledning av professor i arkitekturhistoria, Fredric Bedoire, scannats för att sedan publiceras.

Arkivet består av omkring 50 000 skioptikonbilder och från senare tid diabilder i storformat, från tiden ca 1880 till 1990. Företrädesvis innehåller det stora arkivet fotografier av arkitektur i Norden, i Europa främst

Bilderna är högupplösta, kopplade till den text som efter viss redigering återges på respektive glasbild. Metadata anger allt efter vad som har varit angivet på bilden: plats, landskap, land (om annat än Sverige), arkitektens namn, bildens fotograf och år med tillägget om bilden visar exteriör eller interiör, detaljer eller miljö samt om det är vinterbild eller om människor ingår i bilden. Fotografierna är inte behandlade i Photoshop, vilket kan återstå för nyttjaren att göra.

Projektet har kunnat genomföras tack vare arbetsmarknadsmedel och särskilda projektbidrag från följande fonder: Fondation Fluidum i Genève, Kjell och Märta Beijers stiftelse och Stiftelsen Arkitekt A A Palmérs minne. Gruppen som har genomfört arbetet under Bedoires ledning har bestått av Katarina Bang, Jacob Bolin, Fernando Honorato, Lil Håkanson, Felix Jacobson, Niklas Sundberg och Björn Strömfeldt. Åtskilliga bilder är publicerade i Bedoires Den svenska arkitekturens historia, 1-2, 2015.

Kungl. Konsthögskolans arkitekturhistoriska bildarkiv <https://kkh.se/kungl-konsthogskolans-arkitekturhistoriska-bildarkiv/>
För samtliga bilder skall vid användandet Kungl. Konsthögskolan (www.kkh.se) anges som källa.

Europeiskt nätverk för herrgårdsforskning

På initiativ av Dansk Center for herregårdsforskning bildades vid en konferens på Gammel Estrup den 6-7 oktober 2015 ett Europeiskt nätverk för herrgårdsforskning - European Network for Country House and Estate Research (ENCOUNTER).

Nätverket verkar för att främja forskningen om herrgårdar och har i nuläget 150 medlemmar. Sedan starten har fem konferenser och tre workshops ordnats och under år 2019 publicerades nätverkets första vetenskapliga volym. Mer information, på: <http://encounter.network/>

6. HEMSIDAN SVENSKA HERRGÅRDAR med Databasen Sveriges Herrgårdar

Hemsidan www.svenskaherrgardar.se, med *Databasen Sveriges herrgårdar*, har nu moderniserats på flera sätt, tack vare ett generöst anslag från Kjell och Märta Beijers stiftelse, <http://www.beijerstiftelsen.se/> .

Följande förbättringar/nyheter har införts:

Hemsidan i sin helhet:

1) Information om konferenser, böcker, artiklar och utställningar kommer att läggas ut löpande.

2) En blogg, "Herrgårdsbloggen", är införd, där forskare med fokus på herrgårdar, eliter, konsumtion, arkitektur, inredning och konst regelbundet kommer att publicera inlägg. De första inläggen planeras att komma under våren.

3) Sidan har anpassats till smartphone-format, så att man kan söka ifrån sin mobiltelefon.

Databasen Sveriges Herrgårdar

1) Databasen har utökats med ytterligare ca 100 000 nya uppgifter. Databasen innehåller i nuläget omkring 1 600 000 uppgifter om omkring 3700 herrgårdar och 7000 ståndsgårdar i Sverige från alla landskap i Sverige, samt om 150 000 personer, de flesta adliga.

I nuläget arbetar jag mig igenom *Elgenstiernas ättartavlor*, person för person, tabell för tabell, sida för sida och lägger in samtliga uppgifter om ägarna, innehavarna och arrendatorer till alla de gårdar som omtalas i verket. Det är ett mödosamt arbete, det tar ca 150 - 200 timmar per band, och jag håller just nu på med sista bandet. I databasen finns information från Elgenstierna uppladdat till och med Tham.

2) Sökfunktionen har utvecklats på så sätt att man nu kan kombinera samtliga 30 olika fält som förekommer i databasen. Därmed kan man göra långt mer avancerade sökningar än i den tidigare versionen. Som tidigare kan alla sökresultat laddas ned i excel-format för vidare bearbetning.

Framtida förbättringar

Under våren 2020 kommer även en kartsökningsfunktion att läggas till vilket dels möjliggör sökningar i Databasen Sveriges Herrgårdar i en kartmiljö, dels innebär att man i fält kan se vilka herrgårdar som finns i närheten. Huvuddelen av Sveriges herrgårdar samt i princip samtliga bruk har försetts med så kallade TORA-koordinater, vilket innebär att man i sökningar får upp herrgårdens/brukets geografiska läge men även äldre lantmäterikartor och bilder ur Suecia Antiqua.

Jag är tacksam för all hjälp jag kan få, så ni som sitter på information om herrgårdars ägare och brukare får gärna dela med er.

Hälsningar
Göran

Herrgårdsnytt nummer 72, 20200330

Hej alla herrgårdsintresserade!

Ni som får detta utskick är antingen sådana som visat intresse för att få information om vad som händer på herrgårdsforskningsfronten eller är sådana som jag anser bör bli informerade. Information skickas ut vid ungefär 10 tillfällen per år.

Herrgårdsnytt har sänts ut sedan september 2012 och når för närvarande 890 forskare, arkivarier, museitjänstemän, institutioner och gårdsägare. Sprid gärna kunskapen om listans existens. Hör av er om ni inte vill nås av denna information, så stryker jag er från e-postlistan.

Hör gärna av er om ni vill nå ut med information som rör konferenser, nya forskningsprojekt, böcker, artiklar, utställningar eller annat som bidrar till kunskapsuppbyggnaden om slott och herrgårdar.

Den information som sänts ut hittills finns samlad i PDF-filer på hemsidan **Svenska herrgårdar**, www.svenskaherrgardar.se under fliken "Herrgårdsnytt".

1.KONFERENSER

The 6th ENCOUNTER Conference: "Country House Museums. Historical perspectives, current developments and future visions", 17–19 september 2020, Julita gård, Sverige.

<https://encounter.network/news/6th-encounter-conference-sweden-2020/>

CFP, Nordiskt slotts- och herrgårdssymposium, "Herrgårdar och ekonomi", i Finland 22–22 augusti 2020, Åbo och Västra Nyland

<http://herregaardsforskning.dk/netvaerk/nordisk-slots-og-herregaardssymposium/nordisk-slots-og-herregaardssymposium-i-finland-2020/>

CFP: Privacy at Court? A Reassessment of the Public/Private Divide within European Courts (1400-1800). Deadline for bidrag 1. april 2020. Konferens 10.-11. december 2020. [Læs mere her](https://teol.ku.dk/privacy/events/events-2020/privacy-at-court-a-reassessment-of-the-publicprivate-divide-within-european-courts-1400-1800/)
<https://teol.ku.dk/privacy/events/events-2020/privacy-at-court-a-reassessment-of-the-publicprivate-divide-within-european-courts-1400-1800/>

2.LITTERATUR

Böcker

Gränghammars engelska park. Historik och vårdprogram 2019, av Helena Kåks, se: <https://www.sater.se/gora-uppleva/kultur/grangshammarsengelskapark/>

Kungl. Patriotiska Sällskapets medaljer och hedersbelöningar, av Bengt Gustaf Jonshult, Kungl. Patriotiska Sällskapet, 2019.

Artiklar

Vällinge - scen för naturskön romantik, av Thorsten Sandberg, *Gods & Gårdar* ?/ april, 2020.

Tidskrifter

Övrigt

Avhandlingen *Les professionnels de bouche français dans la Suède gustavienne (1750-1820)* försvaras av Charlotte Bellamy, torsdag 10 juni 10.00 – 12.00, Department of History and Civilization, European University Institute, Florens, Italien.

3.NYA FORSKNINGSPROJEKT

4.UTSTÄLLNINGAR

5.ÖVRIGT

Carl-Göran Adelswärds stiftelse: Utlysning stipendier för forskning om herrgårdskultur och skogsanvändning

Ett-två stipendier i den svenska herrgårdskulturens historia à 150 000 kronor.

Ett-två stipendier i den svenska skogsanvändningens historia à 150 000 kronor.

Carl-Göran Adelswärds stiftelse har till ändamål att främja vetenskaplig forskning avseende den svenska herrgårdskulturens och den svenska skogsanvändningens historia. För att uppmuntra forskare att initiera postdoktoral forskning inom dessa områden gör stiftelsen nu en extra utlysning av två–fyra stipendier à 150 000 kronor. Stipendierna ska ses som ett initieringsbidrag för att vidareutveckla forskning och göra det möjligt att söka anslag från forskningsråd eller annan nationell eller internationell forskningsfinansiär. Stipendierna vänder sig både till forskare som i sina tidigare arbeten berört något av våra forskningsområden och till forskare från andra fält, som i sitt postdoktorala arbete vill utveckla forskningsidéer inom något av våra två ämnesområden. Behöriga att söka är forskare som avlagt sin doktorexamen högst fem år före ansökningstidens utgång. Ansökan ska ha inkommit till stiftelsen senast den 15 maj 2020 och ska bestå av en projektbeskrivning (max 5 sidor), en publikationslista (max 2 sidor) och kortfattat cv. Inom ett år, om inte stiftelsen medgivit förlängning, från det att den sökande tilldelats ett stipendium förväntas en rapport. Denna redovisning kan ha form av en utvecklad publikation i manusform eller en större forskningsansökan till forskningsråd eller annan finansiär. För ytterligare upplysningar om stiftelsens ämnesområden se vår hemsida www.cgastiftelse.se. Frågor rörande ansökningsförfarandet kan ställas till stiftelsen genom Rebecka Millhagen Adelswärd (rma@cgastiftelse.se). Besked till de sökande meddelas senast den 18 juni 2020.

Vitterhetsakademien utlyser stipendier för forskning om herrgårdar

Dr Carl Kempes stiftelse för främjande av vetenskaplig forskning inom kulturminnesvården för disputerade forskare. Medel för forskning med relevans för någon av Vitterhetsakademiens kulturfastigheter: Stjersund slott i Askersunds kommun, Skånelaholm slott i Sigtuna kommun, Stensjö by i Oskarshamns kommun och Gråborg-Borgs by i Mörbylånga kommun.

Forskningen ska ge ny kunskap om den aktuella kulturfastigheten och vara relevant för skötsel av byggnader och marker. Den kan även beröra fastighetens roll i ett vidare kulturellt, historiskt eller regionalt perspektiv. Fri vistelse på aktuell kulturfastighet under den tid som behövs för forskningen kan i viss mån erbjudas. Maximalt 200 000 kr kan beviljas per ansökan. Sista ansökningsdag är 29 april 2020.

<http://www.vitterhetsakad.se/forskningsstod/anslag#Kempe>

Kungl. Konsthögskolans arkitekturhistoriska bildarkiv digitaliserat

Kungl. Konsthögskolans arkitekturhistoriska bildarkiv – nu tillgängligt för allmänheten – har under en längre tid förvarats under svåråtkomliga förhållanden, vilket fram till alldeles nyligen inneburit att det inte heller varit möjligt att nå utanför konsthögskolan. Arbetet med att tillgängliggöra bildarkivet för forskare och allmänhet, inom och utom landet, har varit omfattande. Tusentals bilder har under åren 2012-2015 på initiativ och under ledning av professor i arkitekturhistoria, Fredric Bedoire, scannats för att sedan publiceras.

Arkivet består av omkring 50 000 skioptikonbilder och från senare tid diabilder i storformat, från tiden ca 1880 till 1990. Företrädesvis innehåller det stora arkivet fotografier av arkitektur i Norden, i Europa främst

Bilderna är högupplösta, kopplade till den text som efter viss redigering återges på respektive glasbild. Metadata anger allt efter vad som har varit angivet på bilden: plats, landskap, land (om annat än Sverige), arkitektens namn, bildens fotograf och år med tillägget om bilden visar exteriör eller interiör, detaljer eller miljö samt om det är vinterbild eller om människor ingår i bilden. Fotografierna är inte behandlade i Photoshop, vilket kan återstå för nyttjaren att göra.

Projektet har kunnat genomföras tack vare arbetsmarknadsmedel och särskilda projektbidrag från följande fonder: Fondation Fluidum i Genève, Kjell och Märta Beijers stiftelse och Stiftelsen Arkitekt A A Palmérs minne. Gruppen som har genomfört arbetet under Bedoires ledning har bestått av Katarina Bang, Jacob Bolin, Fernando Honorato, Lil Håkanson, Felix Jacobson, Niklas Sundberg och Björn Strömfeldt. Åtskilliga bilder är publicerade i Bedoires Den svenska arkitekturens historia, 1-2, 2015.

Kungl. Konsthögskolans arkitekturhistoriska bildarkiv
<https://kqh.se/kungl-konsthogskolans-arkitekturhistoriska-bildarkiv/>
För samtliga bilder skall vid användandet Kungl. Konsthögskolan (www.kqh.se) anges som källa.

Engelholms gårdsarkiv digitaliserat

ArkivDigital har nyligen digitaliserat Engelholms gårdsarkiv. Gårdsarkivet kommer från Engelholm säteri som är en egendom belägen i St Annas skärgård i Östergötland. Engelholms långa historia börjar redan år 1614 då egendomen hette Andö. År 1660 bytte säteriet namn till Engelholm och år 1718 blev Jakob Spens innehavare av säteriet. Engelholms säteri har sedan varit i släkten Spens ägo fram till 2019.

Det material som digitaliserats hos ArkivDigital består av 41 volymer. Dessa volymer innehåller bland annat jordebok, kassabok, journaler, avräkningsbok, fattigkassa, gårdsräkningar och mycket annat. Här finns också personarkiv för ägarna Jakob Spens, Axel Spens, Gabriel Spens, Fredrik Spens, Carl Gabriel Spens, Carl Axel Spens och Valter Spens. En riktig guldgruva för dig som är intresserad av Engelholm och släkten Spens historia.

Sedan tidigare har ArkivDigital även digitaliserat handlingar från Höja säteri i Uppland som också var fideikommiss i ätten Spens. Höjaarkivet innehåller även handlingar från Salnecke och Grensholmens säterier samt från herrgårdar i Finland och Pommern.

Du hittar Engelholms gårdsarkiv genom att logga in på app.arkivdigital.se, klicka på Arkivsökning och sedan skriva in Engelholm i sökfältet för arkivbildare. Vill du istället leta reda på handlingar från Höja säteri med tillhörande herrgårdar skriver du istället in Höja i sökfältet.

Europeiskt nätverk för herrgårdsforskning

På initiativ av Dansk Center för herregårdsforskning bildades vid en konferens på Gammel Estrup den 6-7 oktober 2015 ett Europeiskt nätverk för herrgårdsforskning - European Network for Country House and Estate Research (ENCOUNTER).

Nätverket verkar för att främja forskningen om herrgårdar och har i nuläget 150 medlemmar. Sedan starten har fem konferenser och tre workshops ordnats och under år 2019 publicerades nätverkets första vetenskapliga volym. Mer information, på: <http://encounter.network/>

6. HEMSIDAN SVENSKA HERRGÅRDAR med Databasen Sveriges Herrgårdar

Hemsidan www.svenskaherrgardar.se, med *Databasen Sveriges herrgårdar*, har nu moderniserats på flera sätt, tack vare ett generöst anslag från Kjell och Märta Beijers stiftelse, <http://www.beijerstiftelsen.se/> .

Följande förbättringar/nyheter har införts:

Hemsidan i sin helhet:

1)Information om konferenser, böcker, artiklar och utställningar kommer att läggas ut löpande.

2)En blogg, "Herrgårdsbloggen", är införd, där forskare med fokus på herrgårdar, eliter, konsumtion, arkitektur, inredning och konst regelbundet kommer att publicera inlägg. De första inläggen planeras att komma under våren.

3)Sidan har anpassats till smartphone-format, så att man kan söka ifrån sin mobiltelefon.

Databasen Sveriges Herrgårdar

1)Databasen har utökats med ytterligare ca 100 000 nya uppgifter. Databasen innehåller i nuläget omkring 1 600 000 uppgifter om omkring 3700 herrgårdar och 7000 ståndsgårdar i Sverige från alla landskap i Sverige, samt om 150 000 personer, de flesta adliga.

I nuläget arbetar jag mig igenom *Elgenstiernas ättartavlor*, person för person, tabell för tabell, sida för sida och lägger in samtliga uppgifter om ägarna, innehavarna och arrendatorer till alla de gårdar som omtalas i verket. Det är ett mödosamt arbete, det tar ca 150 - 200 timmar per band, och jag håller just nu på med åttonde bandet. I databasen finns information från Elgenstierna uppladdat till och med Tham.

2)Sökfunktionen har utvecklats på så sätt att man nu kan kombinera samtliga 30 olika fält som förekommer i databasen. Därmed kan man göra långt mer avancerade sökningar än i den tidigare versionen. Som tidigare kan alla sökresultat laddas ned i excel-format för vidare bearbetning.

Framtida förbättringar

Under våren 2020 kommer även en kartsökningsfunktion att läggas till vilket dels möjliggör sökningar i Databasen Sveriges Herrgårdar i en kartmiljö, dels innebär att man i fält kan se vilka herrgårdar som finns i närheten. Huvuddelen av Sveriges herrgårdar samt i princip samtliga bruk har försetts med så kallade TORA-koordinater, vilket innebär att man i sökningar får upp herrgårdens/brukets geografiska läge men även äldre lantmäterikartor och bilder ur Suecia Antiqua.

Jag är tacksam för all hjälp jag kan få, så ni som sitter på information om herrgårdars ägare och brukare får gärna dela med er.

Hälsningar
Göran

Herrgårdsnytt nummer 71, 20200306

Hej alla herrgårdsintresserade!

Ni som får detta utskick är antingen sådana som visat intresse för att få information om vad som händer på herrgårdsforskningsfronten eller är sådana som jag anser bör bli informerade. Information skickas ut vid ungefär 10 tillfällen per år.

Herrgårdsnytt har sänts ut sedan september 2012 och når för närvarande 880 forskare, arkivarier, museitjänstemän, institutioner och gårdsägare. Sprid gärna kunskapen om listans existens. Hör av er om ni inte vill nås av denna information, så stryker jag er från e-postlistan.

Hör gärna av er om ni vill nå ut med information som rör konferenser, nya forskningsprojekt, böcker, artiklar, utställningar eller annat som bidrar till kunskapsuppbyggnaden om slott och herrgårdar.

Den information som sänts ut hittills finns samlad i PDF-filer på hemsidan **Svenska herrgårdar**, www.svenskaherrgardar.se under fliken "Herrgårdsnytt".

1.KONFERENSER

The 6th ENCOUNTER Conference: "Country House Museums. Historical perspectives, current developments and future visions", , 17- 19 september, Julita gård, Sverige.

CFP skickas ut inom kort.

CFP, Nordiskt slotts- och herrgårdssymposium, "Herrgårdar och ekonomi", i Finland 22-22 augusti 2020, Åbo och Västra Nyland

Abstrakt på högst en sida sänds till Kasper Kepsu (kasper.kepsu@abo.fi) senast onsdagen den 25 mars 2020. Bifoga rubrik, några nyckelord och kontaktinformation. Besked om godkännande ges inom april 2020.

<http://herregaardsforskning.dk/netvaerk/nordisk-slots-og-herregaardssymposium/nordisk-slots-og-herregaardssymposium-i-finland-2020/>

CFP, "Obesutten 2020", 8-9 september 2020, Nässjö, Sverige,

Som ett led i kunskapsuppbyggnaden om sena tiders fornlämningar har projektet "De obesuttnas arkeologi och kulturarv" genomförts. Projektet har tydligt kunna visa hur arkeologi kan bidra till att öka kunskapen om de obesuttnas liv, i olika sociala kontexter under perioden cirka 1700 -1900.

Parallellt med "De obesuttnas arkeologi och kulturarv" har också flera arkeologiska undersökningar genomförts, vilka både har bidragit till kunskapsuppbyggnad och metodutveckling på området. Metoder och frågor behöver dock spridas, kommuniceras och diskuteras.

Vill du hålla ett inlägg på konferensen? Ladda upp ditt abstract på sidan ovan senast den 15 mars. Antagna föredragshållare bjuds på resa, logi och konferensavgift.

Läs mer om konferensen här <https://jonkopingslansmuseum.se/obesutten-2020/>

CFP: Privacy at Court? A Reassessment of the Public/Private Divide within European Courts (1400-1800). Deadline for bidrag 1. april 2020.

Konferens 10.-11. december 2020. [Läs mere her](#)

<https://teol.ku.dk/privacy/events/events-2020/privacy-at-court-a-reassessment-of-the-publicprivate-divide-within-european-courts-1400-1800/>

European Social Science History Conference, 18 – 21 mars 2020, Leiden, Holland.

Har flera sessioner som behandlar herrgårdar och eliter, bl.a. The Decline of Landed Elites in Europe (1880-1940)?.

<https://esshc.iisg.amsterdam/en>

CFP, "Welcome and Unwelcome Guests: The Visitor and the Country House", The 18th annual Historic Houses Conference 11-13 May 2020, Maynooth, Ireland.

Centre for the Study of Historic Irish Houses and Estates, History Department, Maynooth University

<http://encounter.network/call-for-papers-the-18th-annual-historic-houses-conference-welcome-and-unwelcome-quests-the-visitor-and-the-country-house/>

2.LITTERATUR

Böcker

En egn bliver til, av Palle O. Christiansen. Forlaget Hovedland, 2019.

Rum utan utsikt. Fönster och ljus i medeltida byggnader, av Linda Qviström, Institutionen för arkeologi och antikens kultur, Stockholms universitet, 2019.

The right to dress. Sumptuary laws in a global perspective, c.1200–1800, av Girogio Riello och Ulinka Rublack (red) Cambridge University Press, 2019

Artiklar

Tidskrifter

Övrigt

Avhandlingen *Les professionnels de bouche français dans la Suède gustavienne (1750-1820)* försvaras av Charlotte Bellamy, torsdag 12 mars 10.00 – 12.00, Department of History and Civilization, European University Institute, Florens, Italien.

3.NYA FORSKNINGSPROJEKT

4.UTSTÄLLNINGAR

5.ÖVRIGT

Carl-Göran Adelswärds stiftelse: Utlysning stipendier för forskning om herrgårdskultur och skogsanvändning

Ett-två stipendier i den svenska herrgårdskulturens historia à 150 000 kronor.

Ett-två stipendier i den svenska skogsanvändningens historia à 150 000 kronor.

Carl-Göran Adelswärds stiftelse har till ändamål att främja vetenskaplig forskning avseende den svenska herrgårdskulturens och den svenska skogsanvändningens historia. För att uppmuntra forskare att initiera postdoktoral forskning inom dessa områden gör stiftelsen nu en extra utlysning av två–fyra stipendier à 150 000 kronor. Stipendierna ska ses som

ett initieringsbidrag för att vidareutveckla forskning och göra det möjligt att söka anslag från forskningsråd eller annan nationell eller internationell forskningsfinansiär. Stipendierna vänder sig både till forskare som i sina tidigare arbeten berört något av våra forskningsområden och till forskare från andra fält, som i sitt postdoktorala arbete vill utveckla forskningsidéer inom något av våra två ämnesområden. Behöriga att söka är forskare som avlagt sin doktorexamen högst fem år före ansökningstidens utgång. Ansökan ska ha inkommit till stiftelsen senast den 15 maj 2020 och ska bestå av en projektbeskrivning (max 5 sidor), en publikationslista (max 2 sidor) och kortfattat cv. Inom ett år, om inte stiftelsen medgivit förlängning, från det att den sökande tilldelats ett stipendium förväntas en rapport. Denna redovisning kan ha form an-tingen av en utvecklad publikation i manusform eller en större forskningsansökan till forskningsråd eller annan finansiär. För ytterligare upplysningar om stiftelsens ämnesområden se vår hemsida www.cgastiftelse.se . Frågor rörande ansökningsförfarandet kan ställas till stiftelsen genom Rebecka Millhagen Adelswärd (rma@cgastiftelse.se). Besked till de sökande meddelas senast den 18 juni 2020.

Stockholms bokmessa, 7 – 8 mars, 2020 på Konstakademien med utställning om Sandemars herrgårdsbibliotek.

<http://www.svaf.se/massor.html>

Sandemar, nära Dalarö utanför Stockholm, är ett välbevarat 1600-talsslott. Det är känt för sin barockträdgård som sträcker sig ned mot vattnet och för sina fina interiörer där de många Ehrenstrahlmålningarna lyser på väggarna. Att där finns ett bevarat bibliotek från svensk stormaktstid är däremot alldeles okänt. Detta bibliotek håller nu på att undersökas och ordnas upp. Det är som en upptäcktsresa i en annan tid där böckerna berättar om ett bildningstörstade Sverige på uppgång som stormakt i Europa. Här finns uppslagsverk, handböcker, tidskrifter och vetenskapliga verk samt religiös litteratur. Från forskningens frontlinjer finns böcker av Descartes och Grotius, två män med nära relationer till Sverige. Många böcker är illustrerade och det går att se trädgårdsanläggningar som inspirerat Sandemar och överdådiga fyrverkerier som sedan länge falnat.

Bland böckerna hittas även sådana som tagits som krigsbyte, bland annat en från Pragrovat 1648, vilken sedan tillhört drottning Kristina.

Böckerna är också vackra objekt bundna av skickliga bokbindare eller häftade med vackra omslag, varav många i gnistrande guldbrokadpapper. En av de intressanta aspekterna med detta okända bibliotek är det fina orörda skick som böckerna befinner sig i. Det är som en tidskapsel från 1600-talet. Utställningen är en första presentation av detta bibliotek och visas i montrar med böcker med olika teman såsom band, provenienser, innehåll.

Europeiskt nätverk för herrgårdsforskning

På initiativ av Dansk Center för herregårdsforskning bildades vid en konferens på Gammel Estrup den 6-7 oktober 2015 ett Europeiskt nätverk för herrgårdsforskning - European Network for Country House and Estate Research (ENCOUNTER).

Nätverket verkar för att främja forskningen om herrgårdar och har i nuläget 150 medlemmar. Sedan starten har fem konferenser och tre workshops ordnats och under år 2019 publicerades nätverkets första vetenskapliga volym. Mer information, på: <http://encounter.network/>

6. HEMSIDAN SVENSKA HERRGÅRDAR med Databasen Sveriges Herrgårdar

Hemsidan www.svenskaherrgardar.se, med *Databasen Sveriges herrgårdar*, har nu moderniserats på flera sätt, tack vare ett generöst anslag från Kjell och Märta Beijers stiftelse, <http://www.beijerstiftelsen.se/> .

Följande förbättringar/nyheter har införts:

Hemsidan i sin helhet:

1) Information om konferenser, böcker, artiklar och utställningar kommer att läggas ut löpande.

2) En blogg, "Herrgårdsbloggen", är införd, där forskare med fokus på herrgårdar, eliter, konsumtion, arkitektur, inredning och konst regelbundet kommer att publicera inlägg. De första inläggen planeras att komma under våren.

3) Sidan har anpassats till smartphone-format, så att man kan söka ifrån sin mobiltelefon.

Databasen Sveriges Herrgårdar

1) Databasen har utökats med ytterligare ca 100 000 nya uppgifter. Databasen innehåller i nuläget omkring 1 600 000 uppgifter om omkring 3700 herrgårdar och 7000 ståndsgårdar i Sverige från alla landskap i Sverige, samt om 150 000 personer, de flesta adliga.

I nuläget arbetar jag mig igenom *Elgenstiernas ättartavlor*, person för person, tabell för tabell, sida för sida och lägger in samtliga uppgifter om ägarna, innehavarna och arrendatorer till alla de gårdar som omtalas i verket. Det är ett mödosamt arbete, det tar ca 150 - 200 timmar per band, och jag håller just nu på med åttonde bandet. I databasen finns information från Elgenstierna uppladdat till och med Teet.

2) Sökfunktionen har utvecklats på så sätt att man nu kan kombinera samtliga 30 olika fält som förekommer i databasen. Därmed kan man göra långt mer avancerade sökningar än i den tidigare versionen. Som tidigare kan alla sökresultat laddas ned i excel-format för vidare bearbetning.

Framtida förbättringar

Under våren 2020 kommer även en kartsökningsfunktion att läggas till vilket dels möjliggör sökningar i Databasen Sveriges Herrgårdar i en kartmiljö, dels innebär att man i fält kan se vilka herrgårdar som finns i närheten.

Huvuddelen av Sveriges herrgårdar samt i princip samtliga bruk har försetts med så kallade TORA-koordinater, vilket innebär att man i sökningar får upp herrgårdens/brukets geografiska läge men även äldre lantmäterikartor och bilder ur Suecia Antiqua.

Jag är tacksam för all hjälp jag kan få, så ni som sitter på information om herrgårdars ägare och brukare får gärna dela med er.

Hälsningar
Göran

Herrgårdsnytt nummer 70, 20200212

Hej alla herrgårdsintresserade!

Ni som får detta utskick är antingen sådana som visat intresse för att få information om vad som händer på herrgårdsforskningsfronten eller är sådana som jag anser bör bli informerade. Information skickas ut vid ungefär 10 tillfällen per år.

Herrgårdsnytt har sänts ut sedan september 2012 och når för närvarande 880 forskare, arkivarier, museitjänstemän, institutioner och gårdsägare. Sprid gärna kunskapen om listans existens. Hör av er om ni inte vill nås av denna information, så stryker jag er från e-postlistan.

Hör gärna av er om ni vill nå ut med information som rör konferenser, nya forskningsprojekt, böcker, artiklar, utställningar eller annat som bidrar till kunskapsuppbyggnaden om slott och herrgårdar.

Den information som sänts ut hittills finns samlad i PDF-filer på hemsidan **Svenska herrgårdar**, www.svenskaherrgardar.se under fliken "Herrgårdsnytt".

1.KONFERENSER

European Social Science History Conference, 18 – 21 mars 2020, Leiden, Holland.

Har flera sessioner som behandlar herrgårdar och eliter, bl.a. The Decline of Landed Elites in Europe (1880-1940)?.

<https://esshc.iisg.amsterdam/en>

CFP, "Welcome and Unwelcome Guests: The Visitor and the Country House", The 18th annual Historic Houses Conference 11-13 May 2020, Maynooth, Ireland.

Centre for the Study of Historic Irish Houses and Estates, History Department, Maynooth University

<http://encounter.network/call-for-papers-the-18th-annual-historic-houses-conference-welcome-and-unwelcome-guests-the-visitor-and-the-country-house/>

2.LITTERATUR

Böcker

Kalmarunionen. En nordisk stormakt föds, av Dick Harrison, Historiska Media, 2020.

Diplomatins ideal och praktik. Utländska sändebud i Stockholm 1746–1748, av Sophie Holm, Humanistiska fakulteten, Helsingfors universitet, 2019.

Det mörka Östergötland – när sägnerna möter källorna, Östergötlands museum, 2019.

Hantverkarens val. Material, teknik och form genom möbelhistorien, av Johan Knutsson (text) & Peter Segemark (foto), Nordiska museets förlag, 2019.

Alnarpsliv, av Göran Kritz & Boel Sandskär, Bokförlaget Arena, 2019.

Ätten Sparre, av Ulf Sparre, Sparreättens släktförening, 2019.

Artiklar

Clandestine commerce. Retailing contraband textiles in late eighteenth-century Sweden, av Anna Knutsson [History of Retailing and Consumption](#), Volume 5, 2019.

Sagolika Tynnelsö. Ett renässanspalats i tegel tornar upp sig på en av Mälaren öar, av Anders Bodin, *Kulturvärden* 2019:4.

Drottningarna på Halmstads slott. Om 1600-talets kungliga vistelser, av Johanna Petersson, *Årsboken Gamla Halmstad*, 2019.

Bloms stilrena arkitektur. Kaserner, kyrkor och slott. Fredrik Blom var en av de mest produktiva och inflytelserika arkitekterna under 1800-talet och Karl XIV Johans regentskap, av Anders Bolin, *Kulturvärden* 2019:4.

Tidskrifter

Övrigt

3.NYA FORSKNINGSPROJEKT

4.UTSTÄLLNINGAR

Det maritima arvet. Havets riddare från Hans Wachtmeister till Evert Taube. Riddarhuset. Öppnar 24 mars.

Havet både skiljer och förenar. Där har makt och inflytande manifesterats i relationen mellan länder. Under Sveriges långa historia som sjöfartsnation adlades många för sina bragder och bedrifter till sjöss och andra kom att gå i sina förfäders fotspår – som militärer, handelsmän, skeppsbyggare och upptäcktsresande. I utställningen visas föremål som belyser adelns mångfacetterade maritima arv.

5.ÖVRIGT

Kultur på Riddarhuset

18 FEBRUARI kl. 18.00 – 19.00

Kvinnors makt och vanmakt. Två adliga kvinnor i 1600- och 1700-talens Sverige. Svante Norrhem, docent i historia

17 MARS kl. 18.00 – 19.00

Krutrök, fladdrande fanor och dånande klockor. Om adliga begravningar i 1600-talets Stockholm. Alexander Engström, fil. dr i historia

24 MARS kl. 18.00 – 19.00 Sjömilitära traditioner i släkten Wachtmeister Hans Wachtmeister, greve.

Amiralerna: 1500-talets fixstjärnor. Kekke Stadin, professor i historia

31 MARS kl. 18.00 – 19.00

Frälset, sjöofficerarna och flottan 1522–1680. Ingvar Sjöblom, fil. dr i historia.

Svenska sjöhjältar och sjöslag. Kampen om Östersjön 1700–1721. Lars Ericson Wolke, professor i militärhistoria

21 APRIL kl. 18.00 – 19.00

Ostindiefarare, kapare och superkargörer. Svensk sjöfart och handelsflottan under 1700-talet Leos Müller, professor i maritim historia

Örlogsstaden Karlskrona – flottbas och skeppsvarv Andreas Linderoth, forskningssamordnare

12 MAJ kl. 18.00 – 19.00

Blått blod och makabra mord. Niklas Natt och Dag, författare

https://www.riddarhuset.se/wp/wp-content/uploads/2020/01/Kultur_v%C3%A5r2020_A4.pdf

Upprop Kulturarv - Värna kulturhistoriskt värdefulla byggnader och miljöer

Den snabba tillväxten i många av våra städer och orter hotar vårt kulturarv. Våra kulturmiljöer är en ändlig resurs som är nödvändig att ta tillvara i en hållbar samhällsutveckling. Trots stark lagstiftning till skydd för kulturarvet är skyddet i praktiken svagt. Tio organisationer står nu bakom "UPPROP KULTURARV - Värna kulturhistoriskt värdefulla byggnader och miljöer".

Vi undertecknade organisationer anser att det är dags att leva upp till det arkitekturpolitiska målet att ta tillvara och utveckla kulturhistoriska värden samt till det nationella miljö kvalitetsmålet God bebyggd miljö där det anges att "det kulturella, historiska och arkitektoniska arvet i form av värdefulla byggnader och bebyggelsemiljöer samt platser och landskap bevaras, används och utvecklas".

Vi uppmanar därför till en nationell satsning för en långsiktigt hållbar utveckling där kulturarvet tas tillvara enligt följande:

- * Följ lagstiftningen till skydd för kulturarvet
- * Stoppa rivningar av kulturhistoriskt värdefulla byggnader
- * Hindra förvanskningen av kulturhistoriskt värdefulla miljöer
- * Tillför resurser till kulturarvet för bevarande och tillgänglighet
- * Utveckla metoder för att tillvarata kulturarvet i plan- och byggprocesser

Sofia Meurk Bebyggelsehistoriska föreningen i Stockholm
Tina Wik Europa Nostra - Sverige
Peter Schantz Kommittén för Gustavianska Parken
Inger Liliequist Kulturmiljöfrämjandet
Monica Andersson Samfundet S:t Erik
Kristina Berglund Svenska byggnadsvårdsföreningen
Catarina Karlsson Svenska Industriminnesföreningen
Anders Grahn Sveriges Jordägareförbund
Maria Norrfalk Sveriges Hembygdsförbund
Peter Elmlund Urban City Research
Hemsida: <https://uppropkulturarv.se>

Uppsala högre seminarium i agrarhistoria våren2020

Onsdagen den 12 februari kl.13:00–15:00

Anna Westin & Tommy Lennartsson, Centrum för biologisk mångfald, SLU.
Hur mycket ängs-och betesmark har det funnits i Sverige? En agrarhistorisk studie i EU-kommissionens tjänst.

Onsdagen den 1 april kl. 13:00–15:00

Clas Tollin, forskare vid Avdelningen för agrarhistoria, SLU: Kronoparker och jagbackar: En udda fastighetsbildning i skuggan av kungliga slott.

Onsdagen den 22 april kl. 13:00–15:00

Christian Lovén, redaktör för Det medeltida Sverige, Riksarkivet: Referensverket Det medeltida Sverige.

Onsdagen den 29 april kl. 13:00–15:00

Åsa Ahrland, lektor vid Avdelningen för landskapsarkitektur, SLU: Trädgårdar och trädgårdsodling under tidigmodern tid: Några resultat från arbetet med bokverket "Svenskträdgårdshistoria" ur ett kulturhistoriskt perspektiv.

Fredagen den 15 maj

Kristofer Jupiter, doktorand vid Avdelningen för agrarhistoria, SLU.
Disputation

Onsdagen den 20 maj kl.13:00–15:00, Eugene Costello, postdoktor i Environmental Human Sciences, Stockholms universitet: The importance of the periphery: The socio-economic role of seasonal upland herding in North-west Europe, c.1500–1900.

Onsdagen den 3juni kl. 13:00–15:00
Martin Andersson, postdoktor vid Avdelningen för agrarhistoria, SLU: Tjänstefolks löner i medeltidens Sverige.

Samtliga seminarier hålls i lokalen "Lönnstorp", vilket är innanför en låst dörr. Om du behöver bli insläppt får du gärna kontakta mig i förväg. Martin Andersson, postdoktor, Avdelningen för agrarhistoria.

Uppsala Seminarium i Social Historia (USSH).

Lokaler i Gamla Observatoriet, Kyrkogårdsgatan 8 A.

Seminarier vårterminen 2020

3 mars – Kathryn Gary, Ekonomisk-historiska institutionen Lunds universitet: "Constructing equality? Women's wages for physical labor, 1550–1759".

OBS! Tid 13:15-15:00.

Lokal: Cassiopeia, Kyrkogårdsgatan 8A (Gamla Observatoriet).

24 mars – Yvonne Svanström, Institutionen för ekonomisk historia och internationella relationer, Stockholms universitet: Presentation av det nya forskningsprojektet "Mellan fritt och ofritt arbete: Arbetsmarknadsrelationer och välfärdssamhälle i Sverige 1880–2022".

Tid 14:15-16:00.

Lokal: Cassiopeia, Kyrkogårdsgatan 8A (Gamla Observatoriet).

21 april – Lotta Vikström, Enheten för demografi och åldrandeforskning (CEDAR), Umeå universitet: Titel meddelas senare.

Tid 14:15-16:00.

Lokal Ekonomikum H429 "Faculty Club".

26 maj – Gustav Nyberg, Historiska institutionen, Stockholms universitet: "När stataren blev lantarbetare: statarnas förfackliga kamp och fackliga organisering i Stockholms län ca 1890–1920".

Tid 14:15-16:00.

Lokal: Cassiopeia, Kyrkogårdsgatan 8A (Gamla Observatoriet).

Husdjurs- och sällskapsdjursseminariet, Uppsala.

Seminariebiblioteket, IRES, Gamla Torget 3 ½ trappor, här i Uppsala.

Måndagen den 10 februari kl. 18-20

Lennart Ståhle, Några drag ur samojedhundens historia

Fredagen den 20 mars kl 10-11.

Victoria Soyam Peemot, A horse in my blood: horsemen identities in the Tyva Republic, Inner Asia.

Måndagen den 20 april kl. 18-20

Ingvar Svanberg, Linnés vivarium: apor, papegojor och andra djur i Akademiska Trädgården i Uppsala.

Måndagen den 11 maj kl. 18 - 20.

Anneli Sundkvist, Galoppheststaden Newmarket - ett levande kulturarv.

Europeiskt nätverk för herrgårdsforskning

På initiativ av Dansk Center för herregårdsforskning bildades vid en konferens på Gammel Estrup den 6-7 oktober 2015 ett Europeiskt nätverk för herrgårdsforskning - European Network for Country House and Estate Research (ENCOUNTER).

Nätverket verkar för att främja forskningen om herrgårdar och har i nuläget 150 medlemmar. Sedan starten har fem konferenser och tre workshops ordnats och under år 2019 publicerades nätverkets första vetenskapliga volym. Mer information, på: <http://encounter.network/>

6. HEMSIDAN SVENSKA HERRGÅRDAR med Databasen Sveriges Herrgårdar

Hemsidan www.svenskaherrgardar.se, med *Databasen Sveriges herrgårdar*, har nu moderniserats på flera sätt, tack vare ett generöst anslag från Kjell och Märta Beijers stiftelse, <http://www.beijerstiftelsen.se/> .

Följande förbättringar/nyheter har införts:

Hemsidan i sin helhet:

1) Information om konferenser, böcker, artiklar och utställningar kommer att läggas ut löpande.

2) En blogg, "Herrgårdsbloggen", är införd, där forskare med fokus på herrgårdar, eliter, konsumtion, arkitektur, inredning och konst regelbundet kommer att publicera inlägg. De första inläggen planeras att komma under våren.

3)Sidan har anpassats till smartphone-format, så att man kan söka ifrån sin mobiltelefon.

Databasen Sveriges Herrgårdar

1)Databasen har utökats med ytterligare ca 100 000 nya uppgifter. Databasen innehåller i nuläget omkring 1 600 000 uppgifter om omkring 3700 herrgårdar och 7000 ståndsgårdar i Sverige från alla landskap i Sverige, samt om 150 000 personer, de flesta adliga.

I nuläget arbetar jag mig igenom *Elgenstiernas ättartavlor*, person för person, tabell för tabell, sida för sida och lägger in samtliga uppgifter om ägarna, innehavarna och arrendatorer till alla de gårdar som omtalas i verket. Det är ett mödosamt arbete, det tar ca 150 - 200 timmar per band, och jag håller just nu på med sjunde bandet. I databasen finns information uppladdat till och med ätten *Segecröna*.

2)Sökfunktionen har utvecklats på så sätt att man nu kan kombinera samtliga 30 olika fält som förekommer i databasen. Därmed kan man göra långt mer avancerade sökningar än i den tidigare versionen. Som tidigare kan alla sökresultat laddas ned i excel-format för vidare bearbetning.

Framtida förbättringar

Under våren 2020 kommer även en kartsökningsfunktion att läggas till vilket dels möjliggör sökningar i Databasen Sveriges Herrgårdar i en kartmiljö, dels innebär att man i fält kan se vilka herrgårdar som finns i närheten. Huvuddelen av Sveriges herrgårdar samt i princip samtliga bruk har försetts med så kallade TORA-koordinater, vilket innebär att man i sökningar får upp herrgårdens/brukets geografiska läge men även äldre lantmäterikartor och bilder ur Suecia Antiqua.

Jag är tacksam för all hjälp jag kan få, så ni som sitter på information om herrgårdars ägare och brukare får gärna dela med er.

Hälsningar
Göran

